ପୃଥିବୀର ଲୋକକଥା

୧୦

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ-୨

ପୃଥିବୀର ଲୋକକଥା

(ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ଆଦିବାସୀ ଲୋକକଥା)

(ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ)

ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ମହାନ୍ତି ବି. ଏସ୍. ସି., ଏଲ୍. ଏଲ୍ ବି,
ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ଚିଫ୍ ଜୁଡ଼ିସିଆଲ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍

ଶ୍ରୀମତୀ ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ମହାନ୍ତି ଏମ୍. ଏ. ବି. ଇଡ଼.

ନୀଳକଣ୍ଠେଶ୍ୱର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକଳ୍ପ

PRUTHIBIR LOKA KATHA

(Uttar Pradesh Adibasi Lokakatha)

(Dwitiya bhag)

ପୃଥିବୀର ଲୋକକଥା

(ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ଆଦିବାସୀ ଲୋକକଥା)

ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ

ପ୍ରକାଶକ :

ନୀଳକଣ୍ଠେଶ୍ୱର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକଳ୍ପ

ବାଙ୍କବଜାର ରୋଡ଼, କଟକ-୧

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ :

ଡିସେମ୍ବର ୪, ୧୯୮୭

ମୁଦ୍ରାକର :

ମା' ସନ୍ତୋଷୀ ପ୍ରେସ

କାଜି ବଜାର, କଟକ-୧

ମୂଲ୍ୟ : ଟ ୩-୦୦

ଁ ଶ୍ରୀଧର ମହାପାତ୍ର

ଜନ୍ମ : ୨ । ୯ । ୧୯୦୯
ମୃତ୍ୟୁ : ୨୫ । ୧୧ । ୧୯୮୭

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କ କଳ୍ପନା ମହତ୍ ।

ବାସ୍ତବରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରଗାଢ଼ ଉଦ୍ୟମ ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ।

ଆପଣ ଆଉ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ ନୁହନ୍ତି । ନିଜକୁ ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରି ଚାଲିଗଲେ ।

ଆଜି ଆପଣଙ୍କର ଦଶାହ ।

ଆପଣଙ୍କର ଆତ୍ମାର ସଦ୍‌ଗତି ହେଉ । ଏହାହିଁ ଆମର ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ମହାନ୍ତି
ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ମହାନ୍ତି
୪ । ୧୨ । ୮୭

ସୂଚୀପତ୍ର

୧ । ଦୁଇଭାଇ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଧୂର୍ତ୍ତ ମାଲିକ ୧
୨ । ବାଲୁଆ ଓ ହରିଣ ୬
୩ । ଏକା ଗୋଇଠାକେ କୁଜା ସୁନ୍ଦର ୯
୪ । କାହା ଭାଗ୍ୟ ୧୧
୫ । ମେଣ୍ଢା ଓ ବାଲୁଆ ୧୩
୬ । ମଧ୍ୟରାତିର ଭୋଜ ୧୬
୭ । ସୁନ୍ଦରୀ ଓ ଚତୁରୀ ବୋହୂ ୧୮
୮ । ବଜ୍ର ବଡ଼ ମଧୁର ୨୩
୯ । କୁଅର ବି କାନ ଅଛି ୨୬
୧୦ । ଚତୁର ଠେକୁଆ ୨୯
୧୧ । ସୁନା ପୋଖରୀର ଅଦ୍ଭୁତ ଶକ୍ତି ୩୧
୧୨ । ମାଙ୍କଡ଼ ସୁଯୋଗ ହରାଇଲା ୩୪
୧୩ । ଚତୁର ବାଳକ ଓ ରାକ୍ଷସ ୩୬
୧୪ । ଅସରା ଗପ ୪୧
୧୫ । ବାଘ ଓ ସିପାହୀ ୪୬
୧୬ । ପ୍ରତାରଣା ପ୍ରତାରଣାକୁ ହିଁ ସୃଷ୍ଟି କରେ ୪୯
୧୭ । ଚତୁର ଛେଳି ୫୨
୧୮ । ବାଳକ ଓ ମାଜିକ୍ ପାବ ୫୬

ଦୁଇ ଭାଇ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଧୂର୍ତ୍ତ ମାଲିକ

(ଭୁଟିଆ ଲୋକ କଥା)

ଅନେକ ଦିନ ତଳେ ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଦୁଇ ଭାଇ ରହୁଥିଲେ । ବଡ଼ଟି ଚାଲାକ । ଧୂର୍ତ୍ତ । କିନ୍ତୁ ଅଳସୁଆ । କିଛି କାମ କରେ ନାହିଁ । ଖାଲି ବସି ଆରାମ କରେ । ସାନଟି ବୋକା, କିନ୍ତୁ କର୍ମଠ । ଦିନ ରାତି ସେ ଖଟେ । ଘରଯାକର ସବୁ କାମ ସେ ଉଠାଇ ନିଏ ।

ବଡଭାଇର ଢଙ୍ଗରଙ୍ଗ ସାନ ମନକୁ ପାଏ ନାହିଁ । ଦିନକୁ ଦିନ ସେ ବୀତସ୍ପୃହ ହୋଇଉଠେ । ଶେଷକୁ ସେ ସ୍ଥିର କଲା—ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବ । ବିଦେଶରେ ଚାକିରି କରିବ । ଦେଖିବ, ବଡଭାଇ କେମିତି କାମ ନ କରି ଆରାମ କରିବ ।

ସେ ଆଉ ଡେରି କଲା ନାହିଁ । ଘରୁ ଗୋଡକାଟି ବାହାରି ପଡିଲା । କେଉଁଠିକୁ ଯିବ, ସେ ଠିକ୍ କରି ଜାଣିନଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଚାକିରିଟିଏ କରିବାକୁ ସେ ବ୍ୟାକୁଳ । ବାଟରେ ଯାହାକୁ ଦେଖେ, ସେ ତା ମନ କଥା କହେ । ବାଟରେ ତାର ଜଣେ ଲୋକ ସାଥିରେ ଦେଖାହେଲା । ସେ ବଡ ଧୂର୍ତ୍ତ । ସେ ଖାଲି ଚାକରକୁ ଠକେ ନାହିଁ ଅପଦସ୍ତ କରିବା ତାର ଅଭ୍ୟାସ । ସାନ ଭାଇଠାରୁ ଚାଲାକି କରି ସବୁ କଥା ଆଦାୟ କରିଦେଲା । ତାପରେ ସେ କହିଲା—'ମୋ ପାଖରେ ଚାକିରି ଅଛି । କିନ୍ତୁ ସର୍ତ୍ତ ଗୋଟିଏ । ମୁଁ ଯାହା କହିବି,ସେଥିରେ ଯଦି ତୁମେ କ୍ଷୁଣ୍ଣ ହେବ, ତାହା ହେଲେ ମୁଁ ତମର ନାକ କାଟି ଦେବି ।

ଆଜି ମୁଁ ଯଦି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଏ, ତାହାହେଲେ ମୋର ବି ନାକ କଟା ହେବ ।”

ସାନଭାଇ ତ ଚାକର କରିବାକୁ ଉଚ୍ଛନ୍ନ । ଭଲ ମନ୍ଦ ବିଚାର ବି ତାର ନଥିଲା । ସେ ଧୂର୍ତ୍ତ ମାଲିକ କଥାରେ ରାଜି ହୋଇଗଲା । ମାଲିକଟି ତାକୁ ସାଥିରେ ଧରି ତା ଘରକୁ ଗଲା ।

ପରଦିନ ସକାଳ । ମାଲିକଟି ନୂଆ ଚାକରକୁ କାମ କରିବାକୁ ବିଲକୁ ପଠାଇଲା ବେଳେ କହିଲା—“ତୁ ବିଲକୁ ଯା, ମୁଁ ତୋ ପାଇଁ ଖାଇବା ପଠାଉଛି ।”

ଚାକର ଚାଲି ପରେ ମାଲିକଟି, ଚାକରର ଖାଇବା ଜିନିଷ ଗୋଟିଏ ପାତ୍ରରେ ରଖି ତାକୁ ଘୋଡଣୀରେ ଘୋଡାଇ ଦେଲା । ଗୋଟିଏ ବୋତଲରେ ତା ପାଇଁ ଚା ରଖିଲା । ବୋତଲକୁ ଠିପିରେ ବନ୍ଦ କଲା । ଗୋଟିଏ ଚାକରାଣୀ ହାତରେ ଖାଇବା ଜିନିଷ ଓ ଚା’ ଚାକର ପାଖକୁ ପଠାଇ ଦେଲା । କିନ୍ତୁ ଚାକରାଣୀକୁ ମାଲିକର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ—ସେ ଚାକରକୁ କହିବ ଯେ, ଚାକରଟି ଘୋଡଣୀ ନଖୋଲି ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବ ଓ ଠିପି ନ ଖୋଲି ଚା ପିଇବ ।

ଚାକରାଣୀ ମାଲିକର କଥାନୁସାରେ ଖାଇବା ଜିନିଷ ଓ ଚା ଚାକର ଆଗରେ ଥୋଇଦେଲା । ମାଲିକ ଯାହା କହିଥିଲା, ତା ବି କହିଲା । ଚାକରଟି କିଛି ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ । ଘୋଡଣୀ ନ ଖୋଲି ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଆଉ ଠିପି ନ ଖୋଲି ଚା ପିଇବା ଏକାନ୍ତ ଅସମ୍ଭବ । ତେଣୁ ସେ ଖାଇବା ଜିନିଷ ଓ ଚା ଚାକରାଣୀ ହାତରେ ଫେରାଇ ଦେଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ସାନ ଭାଇଟି କାମରୁ ଫେରିଲା । ନଖାଇ ନ ପିଇ ମୁହଁ ତାର ଶୁଖି ଯାଇଥାଏ । ମାଲିକ ତାକୁ ଦେଖି ପଚାରିଲା

"ଘୋଡ଼ଣୀ ନ ଖୋଲି ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ଓ ଠିପି ନ ଖୋଲି ବୋତଲରୁ ରସ ପିଇବାକୁ ଖବର ଦେଇଥିଲି । ତୁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇନୁ କି ରସ ପିଇନୁ । ମୋ କଥାରେ ତୁ ଖୁବ୍ କ୍ଷୁବ୍ଧ ହୋଇଛୁ ?"

ସାନ ଭାଇଟି ସରଳ । ଆଗପଛ କିଛି ଭାବିଲା ନାହିଁ । ମାଲିକ କଥାରେ ହଁ ମାରିଦେଲା । ତାପରେ ମାଲିକ କହିଲା—"ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ ତୋର ନାକ କଟା ହେବ ।" ତାପରେ ଡେରି ନ କରି ସାନ ଭାଇର ନାକ କାଟି ପକାଇଲା ।

ନଜର ନାକ ନାହିଁ । ମୁହଁଟା ଅସନା । ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଦ୍ୱାର ଦ୍ୱାର ବୁଲି ଚୁକ୍ତି ଖୋଜିବା ଅସମ୍ଭବ । ତେଣୁ ସାନ ଭାଇଟି ଘରକୁ ଫେରିଗଲା ।

ଘରେ ପହଞ୍ଚି ସବୁ କଥା ବଡ଼ ଭାଇ ଆଗରେ କହିଲା । ଏକଥା ଶୁଣି ବଡ଼ ଭାଇ ନିଆଁ । ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବା ପାଇଁ ସେ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଘରୁ ଶୀଘ୍ର ବାହାରି ପଡ଼ିଲା । ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ସେ ତାର ସାନ ଭାଇର ମାଲିକ ଘରେ ହାଜର । ମାଲିକକୁ ଚୁକ୍ତି ଦେବାକୁ ତାର ଏକାନ୍ତ ଅନୁରୋଧ ।

ମାଲିକଟି ଭାବିଲା—ଚୁକ୍ତିଟି ଆପେ ଆପେ ଜୁଟିଛି । ତା ପାଖେ ଚୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଚୁକ୍ତିଟିର ଭାରି ଇଚ୍ଛା । ତେଣୁ ତାକୁ ସିଧା ମନା କରିବାଟା ବିବେକର କାମ ହେବ ନାହିଁ । ବରଂ ତାର ତ ସର୍ତ୍ତ ଅଛି । ସେ ଯଦି ସେଥିରେ ରାଜି ହୁଏ, ତାକୁ ସେ ରଖିବା ଉଚିତ ହେବ । ତାପରେ ସେ ଚାର ସର୍ତ୍ତ କଥା ବଡ଼ ଭାଇକୁ କହିଲା ।

ବଡ଼ ଭାଇ ସବୁ ତ ଜାଣିଶୁଣି ଆସିଛି । ବେରାଜି ହେବାର ତାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ସମ୍ମତି ଜଣାଇ ଦେଲା । ଏଥର ମାଲିକଟି ଭାରି ଖୁସି ।

ପରଦିନ ସକାଳ । ମାଲିକର ଆଦେଶରେ ବଡ ଭାଇ ବିଲକୁ ଗଲା । କାନ୍ଧରେ ତାର ଲଙ୍ଗଳ । ଆଗେ ଆଗେ ବଳଦ । ବିଲରେ ପହଞ୍ଚି ହଳ ଯୋଚି ଦେଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ଚାକରାଣୀ ସେଠି ପହଞ୍ଚି କହିଲା—"ତମ ପାଇଁ ଖାଇବା ଜିନିଷ ଢୋଡ଼ଣୀ ଥିବା ପାତ୍ରରେ ଆଉ ଚା ଠିପି ଦିଆ ବୋତଲରେ ଆଣିଛି । ତୁମେ ଢୋଡଣୀ ନ ଖୋଲି ଖାଦ୍ୟ ଓ ଠିପି ନଖୋଲି ଚା ପିଇବ । ଏହା ମାଲିକଙ୍କର ଆଦେଶ ।"

ଏସବୁ କଥା ବଡ ଭାଇ ଆଗରୁ ଜାଣିଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ବିଚଳିତ ହେଲା ନାହିଁ । ବରଂ ଧୀରସ୍ଥିର ଭାବରେ ଚାକରାଣୀକୁ ଖାଦ୍ୟ ଓ ଚା ଫେରେଇ ନେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲା ।

ବେଳ ଆଖର ହେବାରୁ ସେ ହଳ ଫିଟାଇଲା । ଗୋଟିଏ ବଳଦକୁ ମାରି ମାଂସ କଲା । ହଳକୁ ଭାଙ୍ଗି କାଠ କଲା । ତାପରେ ସେଇଠି ତାକୁ ସେ ରାନ୍ଧି ଖାଇଲା । ସେ ଘରକୁ ଫେରୁ ଫେରୁ ରାତି ଅଧ । ମାଲିକଟି ଚେଇଁ କରି ବସିଥାଏ । ମାଲିକ କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ଚାକରଟି କହିଲା—"ମୁଁ ଯାହା କଲି, ସବୁ ଶୁଣିଥିବ । ମୋ କାମରେ ତୁମେ କ୍ଷୁବ୍ଧ ହେଲ କି ?"

"ହଁ" ମାତ୍ର ମାଲିକଟି ମନେ ମନେ ଭାବିଲା—ଏ ଚାକରଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧୂର୍ତ୍ତ ।"

ପରଦିନ ସକାଳ । ମାଲିକଟି ଚାକରକୁ ଧରି ବଣକୁ ବାହାରିଲା । ବଣରେ ଚାକରକୁ ପ୍ରାଣରେ ମାରି ଦେବାକୁ ତାର ମତଲବ । ସେଥିପାଇଁ ଡେରି ତ ହେବ । ତେଣୁ ସାଥିରେ ପୁରି କଚୁରି ଖାଇବାକୁ ଧରି ଥାଏ । ମାଲିକଟି ଚପଲ ପିନ୍ଧି ଘରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା । ଘର ସରହଦ ପାର ନ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ତାର ଖିଆଲ

ହେଲା—ଚଟି ପିନ୍ଧି ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯିବା ଉଚିତ ହେବ ନାହିଁ । ଯୋତା ପିନ୍ଧି ଗଲେ ଭଲ ହେବ । ତେଣୁ ସେଇଠି ଠିଆ ହୋଇ ଶୂକରକୁ କହିଲା—"ମୋ ଯୋତାହଳକ ଘରୁ ନେଇ ଆସିବୁ ।

ଶୂକରଟି ଘରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲା—ମାଲିକର ଦୁଇଟି ସ୍ତ୍ରୀ । ସେତ ବଦମାସୀ କରିବାକୁ ଆସିଛି । ତେଣୁ ଯୋତା ନ ମାଗି ସାନ ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲା—"ମାଲିକ ତମର ନାକ ମାଗୁଛନ୍ତି, ଦିଅ ।" ନାକ ଦବ ନାହିଁ ବୋଲି ସ୍ତ୍ରୀଟି ମନା କରିବାରୁ, ଶୂକରଟି ପାଟି କଲା —"ସେ ଦଉ ନାହାନ୍ତି ।" ମାଲିକଟି ସିଆଡୁ ପାଟିକଲା-- "ତାକୁ ଦେଇଦିଅ ।" ସାନ ସ୍ତ୍ରୀର ଆଉ ଉପାୟ ନଥିଲା ସ୍ୱାମୀ ତାର ଶୂକରକୁ ନାକ କାଟିବାକୁ ପଠାଇଛନ୍ତି, ଭାବି ମନ ଦୁଃଖ କଲା । ଶୂକରଟି ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଭାବରେ ସାନ ସ୍ତ୍ରୀର ନାକ କାଟି ପକାଇଲା । ତା'ପରେ ବଡ଼ ସ୍ତ୍ରୀ ପାଖକୁ ଯାଇ ନାକ କାଟିବାକୁ ଚାହିଁଲା । ସେ ବି ମନା କଲା । ପୁଣି ଏଡ଼େ ପାଟିରେ ମାଲିକକୁ କହିଲା—"ମୁଁ ଜମା ଗୋଟେ ପାଇଲି ।" ମାଲିକଟି ଭାବିଲା—ଶୂକରକୁ ପଟେ ଯୋତା ଦିଆଗଲା । ତେଣୁ ସେପଟୁ ସେ ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିଲା—ତାକୁ ଅନ୍ୟଟି ବି ଦେଇଦିଅ ।" ଶୂକରଟି ହେଳା କଲା ନାହିଁ । ବଡ଼ ସ୍ତ୍ରୀର ନାକଟି ବି କାଟି ପକାଇଲା । ଦିପଟ ଯୋତା ଧରି ସେ ମାଲିକ ପାଖକୁ ଧାଇଁଲା । ମାଲିକ ଓ ଶୂକର ଜଙ୍ଗଲକୁ ଗଲେ ।

ମାଲିକର ତ ଶିକାର ହେଉଛି ଆଳ । ତେଣୁ ଡେରି ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ଜଙ୍ଗଲରେ ରାତି ହୋଇଗଲା । ରାତିଟା ରହିବା ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ ଶିଖ ଦେଶକୁ ଗଲେ । ତା'ପରେ ଶୋଇବାର କଥା । ମାଲିକ ଭାବିଲା—ଶୂକରଟି ପାହାଡ଼ ଧାଡ଼ରେ ଶୋଇଲେ, ରାତିରେ ସେ ଠେଲି ଦେବ । ଶୂକରଟି ପାହାଡ଼ରୁ ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି କେଉଁ ଅତଳ ଗହ୍ୱରରେ ପଡ଼ିବ, କହିହେବ ନାହିଁ । ତାର କଣ୍ଟା ବି ଯିବ ।

ସେଥିପାଇଁ ସେ କହିଲା—"ମୁଁ ବହୁତରେ ଭୟଙ୍କର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖେ । ଉଠି ବଉଳେଇ । ପାହାଡ଼ ଦାଡ଼ରେ ଶୋଇଲେ ମୋର ବିପଦ ଅଛି । ମୁଁ ଦାଡ଼ରେ ଶୋଇବି ନାହିଁ ।

ଶୂକରଟି ଜାଣିଶୁଣି ପ୍ରତିବାଦ କଲା ନାହିଁ । ସେ ପାହାଡ଼ ଦାଡ଼ରେ ଶୋଇବାକୁ ରାଜିହୋଇ ଶୋଇଗଲା । ତା' ପାଖକୁ ମାଲିକ । ସେମାନେ ତ ପାହାଡ଼ ଜଙ୍ଗଲ ବୁଲି ବୁଲି ହାଲିଆ ହୋଇଥିଲେ । ବିଛଣା ଧରୁ ଧରୁ ମାଲିକଟି ଶୋଇ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲା । ଏହି ସୁଯୋଗରେ ଶୂକରଟି ତା ଶୋଇବା ଜାଗାରେ ତକିଆଟିଏ ରଖିଦେଲା । ଗଛରେ ଚଢ଼ିଗଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ମାଲିକର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବାର ଛଳନା କରି ଶୂକର ବୋଲି ଭାବି ତକିଆକୁ ଠେଲି ଦେଲା । ଶୂକରଟି ପାଟିକରି କହିଲା—"ମୁଁ ସବୁ ଦେଖୁଛି ।"

ତା'ପର ଦିନ ସକାଳେ ସେମାନେ ମାଲିକର ଘରକୁ ଫେରିଲେ । ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁହିଁଙ୍କର ନାକ ନଥିବା ଦେଖି ମାଲିକଟି ନିଆଁ । ତା'ପରେ ସେ ଶୂକରକୁ ପଚାରିଲା—"ଏସବୁ କାଣ୍ଡ କିଏ କଲା ?"

ଚାକରଟି ବିନମ୍ର ଭାବରେ କହିଲା—"ଆଜ୍ଞା । ସେମାନଙ୍କ ନାକ ମୁଁ କାଟି ନେଇଛି । ଆପଣ ଏଥିପାଇଁ ବିରକ୍ତ କି ?"

ମାଲିକ ତ ରାଗିଥିଲା । ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣି ଆହୁରି ରାଗିଯାଇ କହିଲା—"ଏଥିରେ ପୁଣି ପଚାରିବାର ଅଛି ?"

"ତାହାହେଲେ ମୋତେ ତମର ନାକ କାଟିବାକୁ ହେବ ।" ଏତକ କହି ମାଲିକର ନାକ ସେ ଶୀଘ୍ର କାଟି ପକାଇଲା ।

ତା'ପରେ ସେ ତାର ଘରକୁ ଫେରିଲା ।

***

ବଲୁଆ ଓ ହରଣ

(ବୃକ୍‌ସା ଲୋକକଥା)

ବଲୁଆ ଓ ହରଣ । ଘନଷ୍ଟ ବନ୍ଧୁ । ସାଥ୍ ହୋଇ ବୁଲନ୍ତ । ଖାଇବାବେଳ ହେଲେ, ବଲୁଆ ଖସିଯାଏ । ହରଣ ଏକଥା ବହୁବାର ଦେଖିଛ । କନ୍ତୁ କଛ କହେ ନାହିଁ । ଥରେ ସେ ବଲୁଆକ୍ କହଲ – "ତୁ କେଉଁଠିକୁ ଖସି କର ଯାଉଛୁ, ମୁଁ ଜାଣିପାରୁ ନାହିଁ । ଏଥର ମୁଁ ତୋ ସାଥିରେ ଯିବ । ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଖାଇବା ।"

ବଲୁଆ ଭାର ଚତୁର । ସେ କହଲ – "ଗୋଟିଏ ଜମିରେ ଗହମ ଚାଷ ହୋଇଛ । ଚାଲ, ସେଇଠିକୁ ଖାଇବାକୁ ଯିବା ।"

ପରଦନ ବଲୁଆ ଓ ହରଣ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ବାହାରଲେ । ବଲୁଆଟି ହରଣକୁ ଗହମ କ୍ଷେତରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଲ । ଗହମ କ୍ଷେତଟି ଦେଖି ହରଣ ଭାର ଖୁସି । ବଲୁଆକୁ ତାରଫ କଲ । ଗହମ କ୍ଷେତରେ ପଶି ଖାଇବାରେ ସେ ବ୍ୟସ୍ତ । କୁଆଡ଼କୁ ଅନାଉଁ ନଥାଏ । ସେଇ କ୍ଷେତରେ ଗୋଟିଏ ଫାଶ ବସିଥିଲ । ହରଣଟି ତାହା ଜାଣି ପାରଲ ନାହିଁ । ଖାଇ ଖାଇ ଯାଉ ଯାଉ ସେ ଫାଶରେ ଚଢ଼ିଗଲ । ଏଥର ହରଣ ଯାଏ କୁଆଡ଼େ ? ମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ସେ ବ୍ୟାକୁଳ । ନଜେ ଚେଷ୍ଟା ବହୁତ କଲ । ଟାଣି ଓଟାର ହେଲ । ମୁକୁଳ ପାରଲ ନାହିଁ । ବଲୁଆ ତ ସେଠି ଥିଲ । ତାକୁ କହଲ–

"ଦେଖନ୍ତୁ ନାଁ, ମୁଁ କେତେ ହଇରାଣ ହେଲିଣି । ଦାନ୍ତରେ ଟିକିଏ ଫାଶଟା କାଟି ଦେ । ମୁଁ ମୁକୁଳିଯାଏ ।"

ବଲୁଆଟି ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ନାହିଁ କଲା । ତା'ପରେ କହିଲା—"ଆଜି ମଙ୍ଗଳବାର । ମୋର ଉପାସ । ଚମଡ଼ାରେ ଫାଶ ହୋଇଛି । ମୁଁ ଆଜି ଚମକୁ ଦାନ୍ତରେ କାଟିବି ନାହିଁ ।"

ଏହା ଭିତରେ ବହୁ ସମୟ ଚାଲିଗଲାଣି । ଠାଣି ଓଠାଇ ହୋଇ ହରିଣଟି ହାଲିଆ । ସେ ମଲାପରି ପଡ଼ିଥାଏ । ଜଗୁଆଳଟି ଆସି ଦେଖିଲା—ହରିଣ ଫାଶରେ ପଡ଼ି ମରିଯାଇଛି । ସେ ଫାଶ ଖୋଲିଦେଇ କଆରିର ଆରପଟକୁ ଗଲା । ହରିଣ ଏଇ ମଉକାରେ ଛୁଟି ଦୌଡ଼ିଲା । ଜଗୁଆଳି ହରିଣର ପଳାଇବା ଦେଖି ରାଗିଯାଇ ତାର ଠାଙ୍ଗିଆକୁ ହରିଣକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଫିଙ୍ଗିଲା । ହରିଣ ତ ପଳାଇଛି । ବଲୁଆ ବଲ ଦାଡ଼ରେ ଲୁଚି ବସିଥିଲା । ଠାଙ୍ଗିଆ ଯାଇ ତା' ମୁଣ୍ଡରେ ବାଜିଲା ।

ପିଲାଏ କହିଲେ—

ମଙ୍ଗଳବାର ବଲୁଆର ଉପାସ
ଦାନ୍ତରେ କାଟିଲା ନାହିଁ ସେ ଫାଶ
ମିଛ କହି ଠକେ ସାଥିକୁ ତା'ର
ମୁଣ୍ଡେ ବସେ ଠାଙ୍ଗିଆର ପାହାର ।

***

ଏକା ଗୋଇଠାକେ କୁଜା ସୁନ୍ଦର

(ଗ୍ରୀକ୍ ଲୋକ କଥା)

ଏକଦା ଦୁଇଟି ବନ୍ଧୁ ଥିଲେ । ଜଣେ କୁଜା । ଆଉ ଜଣକ ଅନ୍ଧ । ସେମାନେ ଗାଁରେ ଚଳିପାରିଲେ ନାହିଁ । ସାଥିହୋଇ ସହରକୁ ଗଲେ । ଯାହା ହେଉ, ତାଙ୍କ ଭାଗ୍ୟ ଭଲ । ସେମାନେ ପୋତା ମାଲ କିଛି ପାଇଗଲେ । ଏଥର ଦୁହେଁ ଭାରି ଖୁସି ।

ହେଲେ କୁଜାଟି ବସାରେ ଏକୁଟିଆ ଥାଏ । ଯେଉଁ ଧନ ସେମାନେ ପାଇଥିଲେ, କୁଜା ତାକୁ ଖୋଲିକରି ଦେଖିଲା । ତାର ଲୋଭ ହେଲା ।

ସେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଇ ବଡ଼ାକ୍ର ସାପଟିଏ ମାରିଲା । ତାକୁ ଆଣି ଗୋଟିଏ ପାତ୍ରରେ ରାନ୍ଧିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଅନ୍ଧ ସେଠି ପହଞ୍ଚିଗଲା । ଅନ୍ଧର ଅବିଶ୍ୱାସକୁ ଏଡ଼େଇବା ପାଇଁ କୁଜାଟି ପାଣି ଆଣିବାକୁ ଗଲା । ଅନ୍ଧଟି ରନ୍ଧାପାତ୍ରର ଘୋଡ଼ଣୀ ଖୋଲିଦେଲା । ସାପର ବଡ଼ାକ୍ର ବାମ୍ଫ ବାଜି ଅନ୍ଧର ପର୍ଦ୍ଦା ଖୋଲିଗଲା । ତାର ଆଖି ଭଲ ହୋଇଗଲା । ଏଥର ସେ ସବୁ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଦେଖି ପାରୁଛି । ସେ ଦେଖିଲା—କୁଜା ସାପଟିଏ ରାନ୍ଧୁଛି । କୁଜା ଯେ ତାକୁ ମାରିବାର ମତଲବରେ ଅଛି, ଏଥିରେ ତାର ସନ୍ଦେହ ରହିଲା ନାହିଁ ।

ପାଣି ଧରି କୁଜାଟି ଫେରିଲା । ଅନ୍ଧ ତ ସେତେବେଳକୁ ଖୁବ୍ ରାଗିଯାଇଥିଲା । ତା' ପିଠିକୁ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଗୋଇଠାଏ ପକାଇ କହିଲା—"ତୁ ମୋତେ ମାରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲୁ ?"

ଗୋଇଠାଟି ଖାଇ କୁଜାର କୁଜ ଉଭେଇଗଲା । ଉଭୟେ ଖୁସି ହୋଇଗଲେ । ଅନ୍ଧ ଚକ୍ଷୁ ପାଇଲା । କୁଜାର କୁଜ ଆଉ ନାହିଁ । ସେମାନେ ଘରକୁ ଫେରିଲେ । ଯାହା ଧନ ପାଇଲେ, ତାକୁ ଦୁଇଭାଗ କରିଦେଲେ । ସେଇଦିନଠୁ ସେମାନେ ବେଶ୍ ସୁଖ ଶାନ୍ତିରେ କାଳ କଟାଇଲେ ।

—*—

କାହା ଭାଗ୍ୟ

(ବୃକ୍‌ଆ ଲୋକ କଥା)

ବ୍ରାହ୍ମଣୀଟିଏ ତାର ସ୍ୱାମୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସହିତ ରହୁଥାଏ । ସେମାନଙ୍କର ସାତୋଟି ଝିଅ ।

ଦିନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସାତଝିଅଙ୍କୁ ଡାକି ପଚାରିଲା—“କାହା ଭାଗ୍ୟ ତୁମେ ଭୋଗୁଛ ?”

ସାନ ଛଡ଼ା ସମସ୍ତେ କହିଲେ—“ବାପା, ଆପଣଙ୍କର ଭାଗ୍ୟ ଯୋଗୁ ଆମକୁ ଦାନା ପାଣି ମିଳୁଛି ।” କିନ୍ତୁ ସାନଟି କହିଲା—“ମୋ ଭାଗ୍ୟ ମୁଁ ଭୋଗୁଛି ।”

ସାନଝିଅ ଉତ୍ତରରେ ବ୍ରାହ୍ମଣଟି କ୍ଷୁବ୍ଧ । ବିରକ୍ତ । କାହାକୁ ସେ କିଛି କହିଲା ନାହିଁ । ପରଦିନ ସକାଳୁ ସାନଝିଅକୁ ଧରି ଜଙ୍ଗଲକୁ ଚାଲିଗଲା । ମନେ ମନେ ପଣ କଲା, ଜଙ୍ଗଲରେ ପ୍ରଥମେ ସେ ଯାହାକୁ ଭେଟିବ, ତାକୁ ସେ ତା’ ଝିଅକୁ ବାହାଦେବ । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜଙ୍ଗଲରେ ପଶୁ ପଶୁ ବାର୍‌ହାକୁ ଭେଟିଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣ ତା’ ମଷ୍ତିରେ ଦୃଢ଼ । ତେଣୁ ସେ ବାର୍‌ହା ସାଥିରେ ତା ଝିଅକୁ ବାହା କରିଦେଲା । ଝିଅକୁ ବାର୍‌ହା ପାଖରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ଛାଡ଼ି ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା ।

ଜଙ୍ଗଲରେ ଝିଅଟି ଏକୁଟିଆ । ତଥାପି ସେ ନିର୍ବିକାର । ବରଂ ଭାଗ୍ୟକୁ ଆଦରି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ରହିଲା ।

ମଣିଷ ତ ସେ । ଗଛ ମୂଳରେ ରହିପାରିବ ନାହିଁ । ଗଛର ଡାଳ ଘରି କୁଡ଼ିଆଟିଏ କଲା । ସେଥିରେ ସେ ରହେ । ଚାଖରେ ବାରିହାକୁ ରଖେ । ସେ ତାର ସ୍ୱାମୀ । ସନ୍ତାନପ୍ରଦ ।

ବାରିହାଟି ମାଟି ଖୋଳି ଜହ୍ନି ମଞ୍ଜି ଆଣି ବୁଣିଲା । କିଛିଦିନ ପରେ ଗଛ ହୋଇ ଜହ୍ନି ଫଳିଲା । ଝିଅଟି ତୋଳିଆଣି ଦକ୍ଷିଣ କରି ଦିଏ ।

ଗୋଟିକରୁ ଚାଉଳ ଆଉ ଡାଲି । ଆଉ ଖଣ୍ଡରୁ ଦୁଧ ବାହାରେ । ଝିଅଟି ସେସବୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ରଖେ । ଅଳ୍ପଦିନ ଭିତରେ ଝିଅଟି ଧନୀ ହୋଇଗଲା ।

ତା'ପରେ ସେ ତାର ବାପ ମା ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲା । ସମସ୍ତେ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କୁ ସେ ବଢିଆ ବଢିଆ ଖାଦ୍ୟ ଖୁଆଇଲା ।

ଏସବୁ ଦେଖି ତାର ବାପ ମା କହିଲେ—"ଝିଅ ତୁ ଠିକ୍ କହୁଥିଲୁ । ତୁ ତୋ ଭାଗ୍ୟ ଭୋଗୁଛୁ ।"

* * *

ମେଣ୍ଢା ଓ ବଲୁଆ

(ଭୁକ୍ତା ଲୋକ କଥା)

ମେଣ୍ଢା ବଲୁଆ ଭାରି ସାଙ୍ଗ । ଦିନେ ସାଥିହୋଇ ସେମାନେ ଖାଦ୍ୟ ଖୋଜି ବାହାରିଲେ । ବାଟରେ ଗଡ଼ଖାଇ ପଡ଼ିଲା । ବଲୁଆଟି ଡେଇଁକରି ପାର ହୋଇଗଲା । ବିଚାରି ମେଣ୍ଢା ଡେଇଁ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଗଡ଼ଖାଇରେ ପଡ଼ିଗଲା । ସେ ସେଇ ଗଡ଼ଖାଇ ଭିତରେ ଯାଇ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ଉଆସ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ଉଆସ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଜଗୁଆଳ । ସେ ମେଣ୍ଢାକୁ ଦେଖି କହିଲା – "ତୁ କିଏ ? ତୋର ଏତେ ସାହାସ ଯେ ରଜାଙ୍କ ଉଆସରେ ପଶୁଛୁ ?"

ମେଣ୍ଢାଟି କହିଲା –

"ମେଷ ମୁହିଁ ମହୀପାଳ
ଲଙ୍ଗୁଳ ଯାକ ମୋ ବାଳ
ମୋଟା ଶିଙ୍ଘ ବଙ୍କା ମୋହର
ସେଥିରେ ମୁଁ ଭାଙ୍ଗେ ପଥର
ଫଟାଇବି ମୁଣ୍ଡ ରଜାର"

ଏହା ଶୁଣି ଜଗୁଆଳଟି ଡ୍ରିନଆ । ପ୍ରାଣବିକଳରେ ସେଠୁ ସେ ପଳାଇଲା । ମେଣ୍ଢାଟି ନିର୍ଭୟରେ ଉଆସରେ ପଶିଲା । ପାଖରେ ଭଣ୍ଡାର ଘର । ସେଇଟି ମେଲାଥିଲା । ତା' ଭିତରେ ପଶି ମେଣ୍ଢା

ଲଡ୍ଡୁ, ପେଡ଼ା, ଜଲେବି, ବରଫି, କାଲାକାନ୍ଦ, ବାଲୁସାଇ, ସୋନ-ପାପୁଡ଼ିରୁ ପେଟେ ଖାଇଲା । ଧିରେ ଧିରେ ତା' ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ବଲୁଆ ବି ଘରକୁ ଫେରିଲା । ମେଣ୍ଢା ବଲୁଆର ସୁଆଁ ଭେଟ ହେଲା । ମେଣ୍ଢାଟି ଖୁସିଥିବାର ଦେଖି ବଲୁଆ କହିଲା— ଆ, ଆମର କିଭ ଚଟାଚଟି ହେବା । ମେଣ୍ଢା ସେଥିରେ ରାଜି । ଦୁହେଁ ଜିଭ ଚଟାଚଟି ହେଲେ । ବଲୁଆ ମେଣ୍ଢା ଜିଭ ଚାଟି ଜାଣିଲା— ମେଣ୍ଢା ଜିଭ ଭାରି ମିଠା । ନିଶ୍ଚୟ ସେ ଭଲ ଜିନିଷ ଖାଇଛି ।"

ବଲୁଆ ପଚାରିଲା—"କ'ଣ ଖାଇଲୁ ଯେ ତୋ ଜିଭ ଏତେ ମିଠା ହୋଇଛି ?"

ମେଣ୍ଢା ସରଳ । ସତ କହେ । ସେ ସବୁ କଥା ଗୋଟି ଗୋଟି କରି କହିଲା । ମେଣ୍ଢାଠାରୁ ଶୁଣି ବଲୁଆ ମନ ଉଚ୍ଛାଟ । ସେ ରାଜା ଘରକୁ ଯିବାକୁ ଉଚ୍ଛନ୍ନ । ମେଣ୍ଢାଠାରୁ ସେ ଗୀତ ଶୁଣି ମୁଖସ୍ଥ କଲା । ତା' ମନ ତ ଲାଗିଛି, ପରଦିନ ଗଡ଼ଖାଇ ଭିତରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା । ପହଁରି ପହଁରି ଯାଇ ଉଆସ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ହାଜର । ଜଗୁଆଳ କର୍କଶ କଣ୍ଠରେ ପଚାରିଲା—"ତୁ କିଏସେ ? ତୋର ଏତେ ସାହସ ! ବନାନୁମତିରେ ରାଜାଙ୍କ ଉଆସରେ ପଶୁଛୁ ।"

ବଲୁଆଟି ମେଣ୍ଢାଠାରୁ ତ ତାଲିମ ପାଇଥିଲା, ତେଣୁ ସେ କହିଲା,

"ମେଷ ମୁହିଁ ମହୀପାଳ
ଲାଙ୍ଗୁଳ ଯାକ ମୋ ବାଳ ।
ମୋଟା ଶିଙ୍ଘ ବଙ୍କା ମୋହର
ସେଥିରେ ମୁଁ ଭାଙ୍ଗେ ପଥର
ଫଟାଇବି ମୁଣ୍ଡ ରାଜାର ।"

ଏହାଶୁଣି ଜମ୍ବୁଆଳ ଉଠିଗଲା । ଉଆସ ଦୁଆର ଛୁଡ଼ି ପ୍ରାଣ ବିକଳରେ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା । ମେଣ୍ଢାପରି ବଲୁଆ ବି ଭଣ୍ଡାର ଘରେ ପଶି ଲଡ଼ୁ, ବରଫି, ପେଡ଼ା ଜଲେବୀ, କାଲାକନ୍ଦ, ବାଲୁସାଇ, ସୋନପାପୁଡ଼ି ଖାଇବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଏତିକବେଳେ ପାଞ୍ଚ ବଲୁଆ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୋବାଇଲେ । ଗୋଟିଏ ବଲୁଆ ବୋବାଇଲେ ଅନ୍ୟମାନେ ବି ବୋବାଇବେ । ଏ ହେଲା ବଲୁଆଙ୍କର ପ୍ରକୃତି । ତେଣୁ ଏ ବଲୁଆଟି ବୋବାଇଲା ।

ଉଆସରେ ବଲୁଆ ବୋବାଉଛି ବୋଲି ଚାରିଆଡ଼ୁ ଲୋକେ ଧାଇଁ ଆସିଲେ । ଦେଖିଲେ, ଭଣ୍ଡାରଘରେ ବଲୁଆଟିଏ ଅଛି । ସମସ୍ତେ ପିଟି ପିଟି ବଲୁଆକୁ ଦରମରା କରିଦେଲେ ।

ଘୁଷୁରି ଘୁଷୁରି ବଲୁଆଟି ତାର ଘରକୁ ଫେରିଲା ।

—*—

ମଧ ରାତ୍ରିର ଭୋଜି

(ବୁକ୍ସା ଲେକାକଥା)

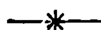
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣୀଟିଏ ଥାଆନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସାତ ଝିଅ । ସେମାନେ ଘର ଗରିବ । ଭିକ ମାଗି ଚଳନ୍ତି । ସେମାନେ ଗର ଅଭାବୀ । ଭଲକରି ଖାଇବା ଦିନଟା ତାଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ଜୁଟେ ନାହିଁ । ଦିନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀକୁ କହିଲା—ଆମେ ଏମିତି କେତେଦିନ ଖାଇ ରହିବା । ଦିନେ କିଛି ସୁଆଦିଆ ଖାଦ୍ୟ ଖୁଆନ୍ତୁ ନାହିଁ । ବ୍ରାହ୍ମଣର ଇଚ୍ଛା, ଦିନେ ଭଲକରି ଦି'ଟା ଖାଆନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ସାହାସ କରିପାରେନି । ଯାହା ଭଲ ଜିନିଷ ରନ୍ଧା ହେବ, ନଅ ଜଣ ଖାଇବାକୁ । ବହୁତ ପଇସା ଲାଗିବ । ସେ ବା କାହୁଁ ପାରି ଉଠିବ ।

ମନରେ ଗୋଟେ କଥା ପଶିଲେ, ମନଉଡ଼େ । ଥଳକୂଳ ମାନେ ନାହିଁ । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦିନେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀକୁ କହିଲା—"ହଇଲୋ, ମୋର ଇଚ୍ଛା ଦିନଟା ଭଲ ଜିନିଷ ଖାଇବାକୁ । ପିଲମାନଙ୍କୁ ଦେଲେତ ବହୁତ ଖର୍ଚ୍ଚ ପଡ଼ିବ । ଆମେ ପାରିବା ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ କଥା କରିବୁ । ସେମାନେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା ପରେ ପିଠା ଦିନଟା କରିବୁ । ତୋର ମୋର ମନବୋଧ କରି ଖାଇବା ।

ବ୍ରାହ୍ମଣୀଟି ବ୍ରାହ୍ମଣ କଥାରେ ରାଜି ହେଲା । କିନ୍ତୁ ବାପାମାଙ୍କ କଥାଟା ପିଲାମାନେ ଶୁଣିଥିଲେ । ତେଣୁ ସେଦିନ ରାତିରେ ସେମାନେ ଶୋଇଲେ ନାହିଁ । ଛଟା ଆଖି ଖୋଲି ବିଛଣାରେ ପଡ଼ି ରହିଲେ ।

ପିଲାମାନେ ଶୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି ବୋଲି ଭାବି ବ୍ରାହ୍ମଣଟି ପିଠା କରିବାକୁ ବସିଲା । ସେ ଚୁଲିରେ ତାଉଆ ବସାଇ, ଯେମିତି ପିଠାଟିଏ ଯୋଗାଡ଼ୁଛି, ପରିସ୍ରା କରିବା ବାହାନାରେ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଉଠିଲା । ତାକୁ ମା' ପିଠାଟିଏ ଖୁଆଇ ଶୁଆଇ ଦେଲା । ତାପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପିଠା ଯୋଗାଡ଼ିଲା ବେଳକୁ ଆଉ ଜଣେ ପରିସ୍ରା କରି ଉଠିଲା । ତାକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ପିଠାଟି ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ଶୋଇବାକୁ କହିଲା । ଏମିତି ପ୍ରତିଥର ପିଠା ଯୋଗାଡ଼ିଲା ବେଳେ ଝିଅଟିଏ ପରିସ୍ରା କରିବାକୁ ଉଠେ । ତାକୁ ପିଠାଟିଏ ଖୁଆଇ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଶୁଆଇ ଦିଏ । ଏମିତି ଭାବରେ ସବୁ ଝିଅମାନେ ଗୋଟେ ଗୋଟେ ପିଠା ଖାଇ ଶୋଇଲେ ।

ଶେଷକୁ ଦୁଇଟି ପିଠା ବାକି ରହିଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣୀଙ୍କ ଭାଗରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପିଠା ପଡ଼ିଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣୀଙ୍କର କଳ୍ପନା ଜଳ୍ପନା ସବୁ ପାଣି ଫୋଟକାପରି ମିଳେଇଗଲା ।

ସୁନ୍ଦରୀ ଓ ଚତୁରୀ ବୋହୂ

(ବୁନ୍‌ସା ଲୋକକଥା)

ବୁଢ଼ାଟିଏ । ତାର ସାତପୁଅଙ୍କୁ ସାତବୋହୂ । ବୋହୂ ଭିତରୁ ସାନଟି ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦରୀ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅସୁନ୍ଦରୀ କହିହେବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଚଳନ୍ତିଆ ।

ଗୋଟିଏ ଗ୍ୱେର ସାନବୋହୂଙ୍କୁ ଦେଖିଦେଲା । ସେଦିନଠାରୁ ତା ମନ ତା'ଠି ଲାଗିଛି । ତାକୁ କେମିତି ଧରେଇନେଇ ବାହାହେବ, ସେଇଥିପାଇଁ ତାର ଚିନ୍ତା । ସେଇ ମତଲବରେ ଦିନେ ସେ ବୁଢ଼ା ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ବୁଢ଼ା ଘରେ ତ ତାକୁ କେହି ଚିହ୍ନି ନଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ଭାବିଲେ, ସେ ଜଣେ କୁଣିଆ । ତାକୁ ସେମାନଙ୍କର ଆଦର ଦେଖିବ କି'ଣ ? ତାକୁ ନେଇ ଖଟରେ ବସାଇଲେ, ଗୋଡ଼ ଧୋଇବାକୁ ପାଣି ଆଣିଦେଲେ । ତାପରେ ତା ପାଇଁ ହୁକାଟିଏ ସଜାଡ଼ି ଦେଲେ ।

ଗ୍ୱେରଟି ଆପେ ଆପେ ତା ପରିଚୟ ଦେଲା ନାହିଁ । ବୁଢ଼ାଟି ଆସି ତା ପାଖରେ ବସି ପଚାରିଲା "ବାପ ! ମୁଁ ତମକୁ ଚିହ୍ନି ପାରୁନାହିଁ । ତମ ଘର କେଉଁଠି ? ତମେ ଆମର କି'ଣ ହେବ ?"

ଗ୍ୱେରଟି କହିଲା "ମୁଁ ତମର ସାନବୋହୂର ବଡଭାଇ । ଆମର କାଳି ହେଉଛି । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଘରକୁ ନେବାକୁ ଆସିଛି ।"

ଏକଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ୀଟି କହିଲା—ହଉ, ଭଲକଲ । ତାପରେ ସବୁ ବୋହୂମାନଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲା—"ସାନବୋହୂର ବଡ଼ଭାଇ ଆସିଛି । ଯାଅ, ତାକୁ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାର ।"

ବୁଢ଼ୀ କଥାରେ ବୋହୂମାନେ ଯାଇ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରିଲେ । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ଆବାକାବା । ସମସ୍ତେ ସାନବୋହୂର ବଡ଼ ଭାଇକୁ ଦେଖିଛନ୍ତି । ଏ ତ ସେ ନୁହନ୍ତି । ତେଣୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ସନ୍ଦେହ । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ସେଠି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲେ ।

ଶାଶୁ ଆସି କହିଲେ—"ଆଲୋ ଠିଆ ହୋଇଛ କ'ଣ ? ଯାଅ କୁଣିଆଙ୍କ ପାଇଁ ରାନ୍ଧ ।"

ସାନବୋହୂଟିର ରାନ୍ଧଣା ଭାରି ବଢ଼ିଆ । ସେ କୁଣିଆ ପାଇଁ ଭାତ, ଡାଲି, ଆଳୁ ତରକାରୀ କଲା । କୁଣିଆ ଖାଇସାରିବା ପରେ ବୁଢ଼ୀ ହୁକାଟିଏ ଆଣି ଟାଣିବାକୁ ଧରେଇ ଦେଲା ।

କୁଣିଆ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ଉଛନ୍ତି । ବୁଢ଼ୀକୁ ସେ କହିଲା— "ଘରେ ବହୁତ କାମ । ହେଲା କଲେ ଅସୁବିଧା ହେବ । ବୋହୂକୁ ଛାଡ଼ ଦେଲେ ସେ ଶୀଘ୍ର ଚାଲିଯିବ ।"

ବୁଢ଼ୀ ସାନବୋହୂକୁ କହିଲା—"ଭାଇ ତ ନବାକୁ ଆସିଛି । ଡେରି ଆଉ କାହିଁକି ? ଶୀଘ୍ର ବାହାରିପଡ଼ ।"

ସାନବୋହୂଟି କହିଲା ! "ମୁଁ ତ ସେ ଭାଇଙ୍କୁ କେବେ ଦେଖି ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ସାଥିରେ କେମିତି ଯିବ ?"

ବୁଢ଼ୀ କହିଲା—"ପାଗଲୀ ! ବାପା ଭାଇ ତ କାମରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିବେ । ଫୁରୁସତ ନଥିବ । ଏ ହୁଏତ ତୋର ଲେଖାଯୋଖା ଭାଇ । ମନା କାହିଁକି କରୁଛୁ । ବାହାରିପଡ ।"

ସାନବୋହୂର ଆଉ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କିଛି ନଥିଲା । ଘରକୁ ଯିବ ବୋଲି ମନ ତାର ଆନନ୍ଦ । ଦିନେ ଓଳିଏରେ ସେ ଫେରିବ । ତେଣୁ ଲୁଗା ଦି'ଖଣ୍ଡ ନେଲେ ଯଥେଷ୍ଟ । ତାକୁ ପୁଡ଼ିଆଟିଏ କଲା । ନିଜେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା । ଚୋରକୁ ଆସି କହିଲା—"ଭାଇ ! ଚାଲ ଏଥର ଯିବା ।"

ଚୋରଟି ତ ଧୂର୍ତ୍ତ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ନେଲେ, ଅବିଶ୍ୱାସ ହେବ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଜଣ ଜଣକର ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ସେ ବିଦାୟ ନେଇ ବାହାରିଲା । ସେ ଆଗେ ଆଗେ ବୋହୂଟି ତା ପଛେ ପଛେ ।

ସେମାନେ ଗାଁ ଛାଡ଼ି ବହୁତ ବାଟ ଚାଲି ଆସିଲେଣି । ଏଥର ଚୋରଟି ଜଙ୍ଗଲ ରାସ୍ତା ଧରିଲା । ଏହା ଦେଖି ବୋହୂଟି ଟିକେ ଅଟକିଯାଇ ପଚାରିଲା—"ଭାଇ ! ଏ ରାସ୍ତାତ ଜଙ୍ଗଲକୁ । ଆମ ଗାଁକୁ ନୁହେଁ । ଏ ବାଟେ କାହିଁକି ଯିବା ?"

ଚୋରଟି କହିଲା—"ତୁ ଜାଣିନୁ । ଏଇଟା ଅଳ୍ପ ବାଟ । ଜଲଦି ପହଞ୍ଚିବା ।"

ବୋହୂଟି ତ ତାକୁ ଭାଇ ବୋଲି ଧରି ନେଇଛି । ତେଣୁ ତାର ସନ୍ଦେହ କରିବାର କିଛି ନଥିଲା । ସେ ତା ପଛେ ପଛେ ଚାଲିଲା ।

କିଛି ବାଟ ଗଲାପରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ପକ୍ଷୀଟିଏ ଗାଇଲା । ତା ଶୁଣି ବୋହୂଟି ପଚାରିଲା—'ଭାଇ ! ସେ ଚଢ଼େଇଟି କ'ଣ କହୁଛି ।"

"ଭଉଣୀ ! ପକ୍ଷୀମାନେ ଏମିତି ଏଠି ବୋବାନ୍ତି । ଏହା ଥିଲା ଚୋରର ଉତ୍ତର ।"

କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ବୋହୂଟିର ସାହାସ ବଢିଗଲାଣି । ତେଣୁ ସେ ପଚାରିଲା, "ଭାଇ ! ତମ ଘର କୋଉଗାଁରେ ?"

ଶ୍ୱେରଟି ଟିକେ ରାଗିକରି କହିଲା—"ମତେ ଭାଇ ଡାକିବା ବନ୍ଦ କର । ମୁଁ ତୋ ଭାଇ ନୁହଁ । ମୁଁ ତୋର ସ୍ୱାମୀ । ମୋତେ ସ୍ୱାମୀ ବୋଲି ଡ଼ାକ ।"

ଶ୍ୱେରଟି ପାଟିରୁ ଏକଥା ଶୁଣି ବୋହୂଟି ଡରିଗଲା । ସେ କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ଚାଲାକ୍ । କଥାଟା ବଢ଼ାଇବାକୁ ସେ ଜମା ଚାହେଁ ନାହିଁ । ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୀରବ । ଧୀରେ ଧୀରେ ଶ୍ୱେରକୁ ଅନୁସରଣ କଲା ।

ଜଙ୍ଗଲ ମଝିରେ ଶ୍ୱେରର ଘର । ଘରେ ତା'ର ବୁଢ଼ୀମା । ତା ସାଙ୍ଗକୁ ମାଈ ଗଧଟିଏ । ଶ୍ୱେରଟି ଘରେ ପହଞ୍ଚି ତା ମାକୁ କହିଲା—"ମାଲୋ ! ମୁଁ ଗୋଟିଏ କନ୍ୟା ଆଣିଛି ।"

ମା ଉତ୍ତର ଦେଲା—"ଯଦି କନ୍ୟାଟିଏ ଆଣିଛୁ, ବଜାରକୁ ଯାଇ ଜିନିଷପତ୍ର କିଣିଆଣେ । ବାହାଘର ହେବ ।"

ଶ୍ୱେରର ତ ମନ ଲାଗିଛି । ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ବାହାଘର ଜିନିଷ କିଣିବାକୁ ବାହାରିଗଲା ।

ବୋହୂଟିଏ ପାଇ ବୁଢ଼ୀ ଭାରି ଖୁସି । ଭାବିଲା ବୋହୂଟି ତାର ଭବିଷ୍ୟତ । ଧନ ଦଉଲତ ଦେଖିଲେ ସେ ଖୁସି ହେବ । ତେଣୁ ପୁଅ ଶ୍ୱେରକର ଆଣିଥିବା ଅଲଙ୍କାର, ଲୁଗାପଟା, ଜିନିଷପତ୍ର ଓ ଟଙ୍କା-ପଇସା ସବୁ ବୋହୂକୁ ଦେଖାଇ ଦେଲା । କହିଲି "ବୋହୂ ଲୋ ! ଏସବୁ ତୋର । ଏହାକୁ ହୁସିଆରରେ ସାଇତି କରି ରଖିବୁ ।"

ତୋର ମା' ବୋହୂଟିକୁ ନିଜର ବୋଲି ଭାବିଲାଣି । ତେଣୁ ତାକୁ ସେ କହିଲା—"ମାଲୋ, ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ ବହୁତ ଉକୁଣୀ । ଟିକେ ଦେଖି ଦିଅନ୍ତୁନ ।"

ବୋହୂଟି ବୁଢ଼ୀର ମୁଣ୍ଡକୁ ଦେଖି ବସିଲା । ଟିକକ ପରେ କହିଲା—"ତମ ମୁଣ୍ଡରେ ପ୍ରବଳ ଉକୁଣୀ । ଉଷୁମ ହାଣ୍ଡି ମୁଣ୍ଡରେ ଉଗୁଡ଼େଇ ଦେଲେ ଉକୁଣୀ ସବୁ ମରି ଯିବେ ।"

ବୁଢ଼ୀ ଏଥିରେ ରାଜି । ବୋହୂ ଚୁଲି ଜାଳି ହାଣ୍ଡିଟି ତତେଇଲା । ବୁଢ଼ୀଟିର ବୋହୂ ଉପରେ ପୁରା ବିଶ୍ୱାସ । ଉକୁଣୀ ମରିବେ ବୋଲି ସେ ଭାରି ଖୁସି । ତେଣୁ ସେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ । ଏହାର ସୁବିଧା ନେଇ ବୋହୂଟି ହାଣ୍ଡିଟିକୁ ଖୁବ୍ ତତେଇ ଦେଲା । ତାପରେ ଆସ୍ତେକରି ନେଇ ବୁଢ଼ୀ ମୁଣ୍ଡରେ ଓଗୁଡ଼େଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ଆଉ ଯାଏ କୁଆଡ଼େ । ହାଣ୍ଡିର ବାମ୍ଫରେ ସେ ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ । ଗରମରେ ମୁଣ୍ଡଟା ତାର ଠୋକରେ ଫାଟିଗଲା । ସେ ମରିଗଲା ।

ବୋହୂଟି ଦେଖିଲା, ବୁଢ଼ୀଟି ମରିଗଲାଣି । ଗୈରୁ ଆସିବାକୁ ବହୁତ ଡେରି । ସେ ଘରେ ଯେତେ ଯାହା ମୂଲ୍ୟବାନ ଜିନିଷ ଥିଲା ସବୁକୁ ବାନ୍ଧି ଗଣ୍ଠିଲି କଲା । ନିଜେ ପୁରୁଷ ବେଶ ହେଲା । ଗଣ୍ଠିଲି-ଟିକୁ ଗୈରୁର ମାଈ ଗଧ ଉପରେ ଲଦି ନିଜ ଘରକୁ ଚାଲିଲା ।

ଏଣେ ଚୋରଟି ବାହାଘର ପାଇଁ ବହୁତ ଜିନିଷ କିଣିଲା । ତାକୁ ଧରି ଘରକୁ ସେ ଫେରୁଥାଏ ।

ବାଟରେ ଉଭୟଙ୍କର ଦେଖା । ବାଟୋଇକୁ ଦେଖି ଚୋର ମନରେ ସନ୍ଦେହ ବହୁତ । ତେଣୁ ସେ ଗୁଣି ହେଲା—"ଏ ତ ଦେଖିବାକୁ ଠିକ୍ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଭଳି । ଗଧଟି ବି ଏକବାରେ ମୋ ଗଧ ପରି । ଏ ବାଟୋଇଟି କିଏ ?"

ଏ କଥା ଶୁଣି ବାଟୋଇଟି ହଠାତ୍ ଧମକ ଦେଇ କହିଲା—"ତମ ମୁଣ୍ଡ ଖରାପ କି ? କ'ଣ ଗୁଡ଼ା ତମେ ଗପୁଛ ?"

ଚୋରଟି ବାଟୋଇ କଥା ଶୁଣି ଗୁମନିଆ । ପାଟିରୁ କଥା ବାହାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ଭାବରେ କହିଲା—"ଆଜ୍ଞା ! ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କିଛି କହୁନାହିଁ । ମୁଁ ମୋ ଘରକୁ ଯାଉଛି ।"

ଏହିପରି ଭାବରେ ଚତୁରୀ ବୋହୂଟି ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ସାଥିରେ ତାର ଚୋରର ସମସ୍ତ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ।

ବଳ୍ର ବଡ଼ ମଧୁର

(ଗୁକ୍ସା ଲୋକ କଥା)

ବୁଢ଼ୀଟିଏ । ତାର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ପୁଅ । ତା ନାଁ ପ୍ରସାଦ । ସେ କିନ୍ତୁ ଭାରି ବୋକା ।

ବୁଢୀ ଦିନେ ପୁଅକୁ କହିଲା—"ପୁଅରେ ମୁଁ ବୁଢ଼ୀ ହୋଇ ଗଲିଣି । କାମକୁ ଆଉ ପାରୁ ନାହିଁ । ବୋହୂ ତାର ବାପଘରେ । ତୁ ଯାଇ ତାକୁ ନେଇଆ । ସେ ଆସିଲେ ମୋ ସାଥିରେ ଘର କାମ କରିବ । ମୋତେ ଟିକିଏ ଉଶ୍ୱାସ ହୋଇଯିବ ।"

ପ୍ରସାଦ ତା ମାଆ କଥାରେ ରାଜି । କିନ୍ତୁ ଶ୍ୱଶୁର ଘର ବହୁତ ଦୂର । ସେ କେମିତି ଯିବ, ସେଇଟା ତାର ଚିନ୍ତା । ମା କହିଲା— "ସେଥିପାଇଁ, ତୁ କିଛି ଭାବନାହିଁ । ମୁଁ ରାନ୍ଧିକରି ଖାଇବା ଜିନିଷ ଦେଇଦେଉଛି । ଯେଉଁଠି ଖାଇବା ଜିନିଷ ସରିଯିବ, ତୁ ରାତିଟା ସେଇଠି ରହିଯିବୁ ।"

ପ୍ରସାଦ ଖାଇବା ଜିନିଷତକ ଧରି ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଘର ବାହାରି ପଡ଼ିଲା । ପାଖରେ ତ ଖାଇବା ଜିନିଷ । ମନ ତାର ସେଇଠି । ତେଣୁ ଘରୁ ଗୁଡ଼ୁଗୁଡ଼ୁ ଖାଇବା ଜିନିଷ ପାଟିରେ ପକାଇବାକୁ ସେ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା । ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଖାଦ୍ୟଶେଷ । ସେ ରାତିଟି ସେଇଠି ରହିଲା । ପର ଦିନ ସକାଳେ ଘରେ ହାଜର । ମା ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । ଏତେ ସକାଳୁ କେମିତି ଆସିଲୁ ବୋଲି

ପଚାରିଲା । ପ୍ରସାଦ କହିଲା "ମୁଁ ତ ଶ୍ୱଶୁରଘରକୁ ଯାଉନାହିଁ । ଗାଁ। ମୁଣ୍ଡରେ ଖାଦ୍ୟ ସରିଗଲା । ସେଇଠି ରାତିରେ ରହିଲି । ସକାଳୁ ଫେରି ଆସିଲି ।"

ବୁଢ଼ୀ ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ଦେଲା । ତାପରେ, ବୁଢ଼ୀ ବହୁବାର ପ୍ରସାଦକୁ ତାର ଶ୍ୱଶୁର ଘରକୁ ପଠାଇଛି । ହାତରେ ତାର ଖାଇବା ଜିନିଷ ବି ଦେଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ସବୁଥର ସେ ଫେରିଆସେ । ସେଇ ଏକା ଉତ୍ତର ତାର । 'ଖାଇବା ଜିନିଷ ସରିଗଲା । ତେଣୁ ଫେରି ଆସିଲି ।'

ପୁଅର ଏ ଢ଼ଙ୍ଗ ଦେଖି ବୁଢ଼ୀ ଚିନ୍ତିତ, ବ୍ୟଥିତ । ବିବ୍ରତ ବି । ଭାବେ—ଏ ପୁଅ କେମିତି ବୋହୂକୁ ଆଣି ଘର କରିବ ।

ଶେଷକୁ ବୁଢ଼ୀକୁ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ଦିଶିଲା । ସେ ଚନା ସିଝା ଗୋଟିଏ ଠେକାରେ ଭର୍ତ୍ତିକଲା । ଠେକାଟିକୁ ପ୍ରସାଦ ବେକରେ ଝୁଲାଇ ଦେଲା । ତାପରେ ପ୍ରସାଦକୁ କହିଲା "ଏଥିରେ ଆଙ୍ଗୁଠି ବୁଡ଼େଇ ଗୋଟି ଗୋଟିଯିବୁ । ତାହାହେଲେ, ବାଟ ଜଣାପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରସାଦ ଘରୁ ବାହାରିଗଲା । ବାଟଯାକ ସିଝାରେ ଆଙ୍ଗୁଠିଟିକୁ ବୁଡେଇ ସେ ଗୋଟୁଥାଏ । ଏମିତି ଯାଉ ଯାଉ ସେ ଶ୍ୱଶୁର ଘରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ସେଠି ପହଞ୍ଚି ଲୁଗାଟିଏ ବେକ ଚାରିପଟେ ଗୁଡ଼େଇ ଦେଲା, ଯେମିତିକି ଠେକାଟି କାହା ନଜରରେ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରସାଦକୁ ଶ୍ୱଶୁର ଘରେ ଖାଇବାକୁ ଡାକଲେ । ସେ କିନ୍ତୁ ମନା କଲା । ରାତିରେ ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଆସି ତାକୁ ଶୋଇବାକୁ କହିଲା । ସେ ସେମିତି ବସିଥାଏ । ସେଠୁ ଜମା ଉଠିଲା ବି ନାହିଁ । ଏଥିରେ ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଖୁବ୍ ରାଗିଗଲା । ଗାଳୁ ଗାଳୁ ହେଲା, ମୁଁ ତାକୁ ଶୋଇବାକୁ କହୁଛି, ଅଥଚ ସେ ଶୋଇବାକୁ ଯାଉନାହାନ୍ତି ।

ପ୍ରସାଦୀ ଠେକଆଡ଼କୁ ଆଙ୍ଗୁଠିଟି ଦେଖାଇ କହିଲା—"ଏଇ ମୋତେ ଶୁଆଇ ଦଉନାହିଁ କି ଖୁଆଇ ଦେଉନାହିଁ ।"

"ଯାଅ, ବାହାର ଖୁଣ୍ଟରେ ତାକୁ ବାଡ଼େଇ ଭାଙ୍ଗି ଦିଅ ।" ସ୍ତ୍ରୀ ତାର ଜବାବ ଦେଲା ।

ପ୍ରସାଦୀ ତା ବେକରୁ ଦଉଡ଼ିଟି ଖୋଲିଦେଇ ଠେକଟିକୁ ବାହାର କରିଦେଲା । ସେତେବେଳକୁ ଅନ୍ଧାର ମୁହଁକୁ । ମୁହଁ ଦିଶୁନଥାଏ । ବାହାରେ ପ୍ରସାଦୀର ଶ୍ୱଶୁର ଠିଆ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରସାଦୀ ତାକୁ କାଠ ଖୁଣ୍ଟ ବୋଲି ଭାବି, ତା ମୁଣ୍ଡରେ ଠେକଟିକୁ ବାଡ଼େଇ ଦେଲା ।

ହଠାତ୍ କ'ଣ ହେଲା, ବୁଢାଟି ଜାଣିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା—"ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ ବଜ୍ର ପଡ଼ିଗଲା ।"

ବୋକା ପ୍ରସାଦୀ ଏ ସବୁ ଦେଖି ଭୁଆଁ । ସେ ତା ସ୍ତ୍ରୀ ପାଖକୁ ଧାଇଁଯାଇ ସବୁକଥା କହିଲା ।

"ଚୁପ ରହ । ଏ ବିଷୟରେ କିଛି କହ ନାହିଁ ।" ସ୍ତ୍ରୀଟି କହିଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ବୁଢ଼ାର ମୁଣ୍ଡରୁ ପାଚିଦେଇ ସିରିଗୁଡ଼ାକ ବୋହିଲାଣି । ସେ ତାକୁ ଗୃହିଁ ପକାଇଲା ।

ବୁଢ଼ା ବଡ଼ ପାଟିରେ ଘର ଲୋକଙ୍କୁ କହିଲା—"ଆରେ ଏ ବଜ୍ରଟା ଭାରି ମଧୁର ।"

***

ଦୁଆର ବି କାନ ଅଛି

(ଥାରୁ ଲୋକକଥା)

ପୂର୍ବ କାଳରେ ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଚାରିଟି କାନ । ତାକୁ ଲୁଚାଇବା ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ସେ ପଗଡ଼ିଟିଏ ପିନ୍ଧିଥାଆନ୍ତି । ସେ ପଗଡ଼ିଟି କେବେ ହେଲେ ବାହାର କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଦିନେ ରାଜା ଜଙ୍ଗଲକୁ ଶିକାର କରିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସାଥିରେ ମନ୍ତ୍ରୀ । ଘୋଡ଼ାଟି ରାଜା ଜୋରରେ ଛୁଟାଇଥାନ୍ତି । ହଠାତ୍ ରାଜାଙ୍କର ପଗଡ଼ିଟି ଗଛରେ ଲାଗିଗଲା । ରାଜା ଚାଲିଗଲେ ସିନା ଆଗକୁ । କିନ୍ତୁ ପଗଡ଼ି ଲାଗି ରହିଗଲା ଗଛରେ । ରାଜାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ତ ଖାଲି । ଚାରିକାନ ତାଙ୍କର ଦେଖାଗଲା । ମନ୍ତ୍ରୀ ତାକୁ ଦେଖିଦେଲେ ।

ରାଜାଙ୍କର ସବୁ ପରିଶ୍ରମ ପଣ୍ଡ । ଏତେଦିନର ଲୁଚାଇ ରଖିବାର ଉଦ୍ୟମ ଆଜି ବୃଥା । ସବୁ କଥା ଆଜି ପଦାରେ ପଡ଼ିଗଲା । ଏଥିପାଇଁ ରାଜା କ୍ଷୁବ୍ଧ । ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ବି । ତାଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଖରାପ ଲାଗିଲା । ସେ ଭାବିଲେ ଯାହାହେଉ କଥାଟା କିପରି ପଦାକୁ ନଯାଉ । ସେଥି-ପାଇଁ ସେ ସ୍ଥିର କଲେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଦାବି ଦେଲେ କଥାଟା ପ୍ରଘଟ ହେବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିଲେ "ଖବରଦାର, ମୋ ଚାରିକାନ କଥା ବାହାରେ ପ୍ରକାଶ କରିବ ନାହିଁ । କଲେ, ତମ ବଂଶ ମୁଁ ନପାତ କରିଦେବି ।"

ମନ୍ତ୍ରୀ ଏକେ ତ ଅସମ୍ଭବ କଥାଟିଏ ଦେଖିଲେ । ବିଶେଷରେ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ମନା ହେଲା । ତାଙ୍କୁ ଏସବୁ ଅଡୁଆ ଲାଗିଲା । ସେଥିପାଇଁ କଥାଟା ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ତାଙ୍କର ଘୋର ଇଚ୍ଛା । କିନ୍ତୁ ଭୟ—କାଳେ କହିଦେଲେ, ରାଜା ଜାଣିବେ । ସର୍ବନାଶ ହେବ । ତେଣୁ ଭୟରେ ସେ ଏକଥା କାହାକୁ କହନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଦିନପରେ ଦିନ ଗଡ଼ିଚାଲିଲା । କଥାଟି ସିନା ଚାପି ରଖିଲେ, କିନ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମନରେ ଶାନ୍ତି ରହିଲା ନାହିଁ । ସବୁବେଳେ ମନ ଖାଲି ହନ୍ତସନ୍ତ । କୌଣସି କାମରେ ମନ ଲାଗେ ନାହିଁ । ସବୁବେଳେ ମନେପଡ଼େ—ରାଜାଙ୍କର ଚାରି କାନ । ସେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି । ଭାବିଲେ କଥାଟା ପ୍ରକାଶ ନକଲେ, ନିସ୍ତାର ନାହିଁ ।

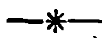
ଦିନେ ସେ ଯାଉଥିଲେ । ବାଟରେ କୂଅଟିଏ ନଜରରେ ପଡ଼ିଲା । ଜାଗାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଛାଟିଆ । ଭାବିଲେ କଥାଟି ସିନା ମଣିଷଙ୍କୁ କହିବାକୁ ମନା—କିନ୍ତୁ କୂଅକୁ କହିଲେ କ୍ଷତି କ'ଣ ? କୂଅ ତ କାହାକୁ କହିବ ନାହିଁ । ପ୍ରଘଟରେ ପ୍ରଶ୍ନ କାହିଁକି ଉଠୁଛି । ତେଣୁ, ସେ କୂଅ ଭିତରକୁ ମୁହଁ କରି କହିଲେ—"ଆମ ରାଜାଙ୍କର ଚାରିଗୋଟି କାନ ।" ମନର କଥା ପ୍ରକାଶ କରିବାରୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଶ୍ୱସ୍ତ । ସୁସ୍ଥ । ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଉଶ୍ୱାସ ହୋଇଗଲା । ଦୈନନ୍ଦିନ କାମ ସୁରୁଖୁରୁରେ ଏଥର ମାରିଲେଣି । ଇତି ମଧ୍ୟରେ ବର୍ଷଟିଏ ବିତିଗଲା । କୂଅ ଭିତରେ ଥିବା ଗଛଟି ଏବେ ଦ୍ରୁମ । ତାକୁ ବଢ଼େଇଟିଏ କାଟିନେଇ ତାବଲା, ସାରଙ୍ଗୀ ଓ ଧୁଡୁକି କରିଲା । କିନ୍ତୁ ତାକୁ ବଜାଇବା ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦ ବାହାରେ 'ଆମ ରାଜାଙ୍କର ଚାରିକାନ' ।

ଜଣେ ଗାୟକ ସେ ସବୁ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ର କିଣିନେଲା । ନୂଆ ବାଦ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ର ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ବଜାଇବ, ମୋଟା ପାରିତୋଷିକ ପାଇବ

ଏହାହିଁ ଥିଲା ଗାୟକର ବିଶ୍ୱାସ । ତେଣୁ ସେ ରାଜଦରବାରକୁ ଗଲା । ସେ ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ର ବଜାଇଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । ଯାହା ବଜାଉଥିଲା, ତା ତ ବାଜିଲା ନାହିଁ । ଖାଲି ସବୁଥିରୁ ଶବ୍ଦ ବାହାରିଲା "ଆମ ରାଜାଙ୍କର ଚାରିକାନ ।"

ରାଜା ଏହା ଶୁଣି କ୍ଷୁବ୍‌ଧ । କ୍ରୋଧାନ୍ୱିତ । ରାଜାଦେଶରେ ଗାୟକକୁ କଏଦଖାନାରେ ରଖାଗଲା । ଗାୟକ ତାର ଭାଗ୍ୟର ବିଡ଼ମ୍ବନା ପାଇଁ ବିବ୍ରତ । ବ୍ୟସ୍ତ । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟାକଲା, କାରଣ ବି ବୁଝି ପାରିଲା ନାହିଁ । ରାଜା ସେତିକରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ ନାହିଁ । ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ପରିବାରକୁ ଧରି ଆଣିଲେ । ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ବଳଦଟଣା ପେଷଣ ଆଗରେ ପକାଇ ପେଷି ଦିଆଗଲା ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକାକୀ । ସେ ସବୁବେଳେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତି— "ସତରେ କ'ଣ କୁଅର କାନଅଛି ?"

ଚତୁର ଠେକୁଆ

(ଥାରୁ ଲୋକ କଥା)

ବାଘଟିଏ ବୁଢ଼ା ହୋଇଗଲା । ଏଥର ଶିକାର କରିବାକୁ ସେ ଅକ୍ଷମ । ତେଣୁ, ତାର ବଞ୍ଚିରହିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନ ପଶୁଟିଏ ଦରକାର । ସେ ତ ଜଙ୍ଗଲର ରାଜା । ଜଙ୍ଗଲର ସବୁ ପଶୁମାନଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲା, ସବୁଦିନ ପାଳିକରି ଗୋଟିଏ ପଶୁ ତା ନିକଟକୁ ଆସିବେ । ତାକୁ ସେ ଖାଇବ ।

ପଶୁରାଜଙ୍କର ଆଦେଶ । ଶିରୋଧାର୍ଯ୍ୟ । ଅମାନ୍ୟ କରିବାକୁ କାହାର ସାହସ କୁଳାଇଲା ନାହିଁ । ତେଣୁ ପ୍ରତିଦିନ ପାଳିକରି ଜଣେ ଲେଖାଏଁ ପଶୁ ଆସନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ବାଘଖାଏ । ଏମିତି କିଛିଦିନ ଚାଲିଗଲା ।

ସେଦିନ ଠେକୁଆର ପାଳି । ବାଟରେ ସେ ମନ ଦୁଃଖରେ ଚାଲିଥାଏ । କୂଅଟିଏ ଦେଖି ଅଟକିଗଲା । କୂଅ ଭିତରକୁ ଉଣ୍ଡିଲା । ପାଣିରେ ତାର ନିଜର ପ୍ରତିବିମ୍ବ । ଛାଇଟି କିନ୍ତୁ ତା ଆକାରଠୁ ଆହୁରି ବଡ଼ ଜଣାପଡ଼ିଲା । ଠେକୁଆଟି ଟିକିଏ ଚମକିତ । ଟିକିଏ ସେଠି ରହି କ'ଣ ଭାବୁଥିଲା । ତାପରେ ପୁଣି ଡେଇଁ ଡେଇଁ ବାଘ ପାଖକୁ ଚାଲିଲା । ଠେକୁଆଟି ବାଘ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା ସତ, କିନ୍ତୁ ଟିକିଏ ଡେରିରେ । ସେଥିପାଇଁ ବାଘ ରାଗିକରି ଅସ୍ଥିର । ଠେକୁଆକୁ ଦେଖି ଗର୍ଜି ଉଠି କହିଲା —"ତୋର ଏତେ ଡେରି କାହିଁକି ?"

ଠେକୁଆଟି ବାଘର ଗର୍ଜନ ଶୁଣି ସ୍ଥାନୁଆ । ଭୟରେ ସେ ଥରହର । ଡର ଡର କହିଲା "ହଜୁର ! ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ବାଘକୁ ଭେଟିଲି । ସେ ଆପଣଙ୍କଠାରୁ ଆହୁରି ବଡ଼ । ସେ ମୋତେ ଅଟକାଇ ଦେଲେ । ସେଥିପାଇଁ ମୋର ଡେରି ହୋଇଗଲା ।"

ବାଘ ଏକଥା ଶୁଣି ରାଗରେ ନିଆଁ । କହିଲା—"କାହିଁ ସେ ବାଘ ? ମତେ ତା ପାଖକୁ ନେଇଚାଲ ।"

ଠେକୁଆଟି ଆଗେ ଆଗେ । ପଛରେ ବାଘ । କୂଅପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଏଥର ଠେକୁଆ କୂଅ ଭିତରେ ଥିବା ପାଣିକୁ ଦେଖାଇ ଦେଲା । ବାଘ ଉଣ୍ଡିଲା କୂଅ ଭିତରକୁ । ପାଣିରେ ଦେଖିଲା ନିଜର ପ୍ରତିବିମ୍ବ । ତାହା ତାଠାରୁ ବଡ଼ ଏବଂ ଭୟଙ୍କର । ବାଘଟା ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ବୋଲି ତାର ଗର୍ବ । ସେ ଗର୍ଜନ କଲା । କୂଅଭିତରୁ ତାର ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ଆହୁରି ବିକଟାଳ ଶୁଣାଗଲା । ବାଘ ପାଇଁ ଏତିକି ଯଥେଷ୍ଟ । ସେ କି ଆଉ ସମ୍ଭାଳି ପଡ଼େ ? ବାଘଟି କୂଅଭିତରକୁ ଝୁଣ୍ଟ୍‌କିନେ ଡେଇଁପଡ଼ିଲା ।

—*—

ସୁନା ପୋଖରୀର ଅଦ୍ଭୁତ ଶକ୍ତି

(ଥାରୁ ଲୋକ କଥା)

ଜଣେ ରାଜାଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସାତପୁଅ । ବଡ ଛ’ ଜଣ ବିବାହିତ । ସାନଟି ବାଉଳା ।

ରାଜା ଏବେ ଖୁବ୍ ବୁଢ଼ା । ଆଖିରେ ତାଙ୍କର ଅଚହ୍ଲା ରୋଗ । ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅସହ୍ୟ । ମର୍ମନ୍ତୁଦ । କଷ୍ଟରେ ସେ ଅସ୍ଥିର । ଛଟପଟ ହୁଅନ୍ତି । ଯେତେ ଯାହା କଲେ, ରୋଗ କମେ ନାହିଁ । ବରଂ ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼େ । ଅବସ୍ଥା ତାଙ୍କର ଅସମ୍ଭାଳ । ବେଳେବେଳେ ଜୀବନ ହାରିବାକୁ ଭାବନ୍ତି ।

ଶେଷରେ ରାଜା ଦିନେ ପୁଅମାନଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ—“ମୋ ଆଖି ମତେ ଖୁବ୍ କଷ୍ଟ ଦେଉଛି । ତମେମାନେ କେହି କିଛି କଲ ନାହିଁ । ଏଥିରୁ ମତେ ଯେ ରକ୍ଷା କରିବ, ମୋ ଅନ୍ତେ ସେ ରାଜା ହେବ ।”

ବଡ଼ପୁଅମାନେ ରାଜାଙ୍କ ଆଖି ପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି । ସେମାନେ ସିଂହାସନ ପାଇଁ ବ୍ୟାକୁଳ । ବାପାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ସେମାନେ ଉଚ୍ଛନ୍ନ । ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ସମସ୍ତେ ଗଲେ ଜଙ୍ଗଲକୁ । ପୂରା ଜଙ୍ଗଲଟା ସେମାନେ ଘାଣ୍ଟି ପକାଇଲେ ସତ, କିନ୍ତୁ ଔଷଧଗଛ ପାଇଲେ ନାହିଁ । ଶେଷକୁ ନିରାଶ ହୋଇ ଫେରିଆସିଲେ ।

ରାଜା ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି କ୍ଷୁବ୍ଧ । ବିରକ୍ତ । ସେମାନଙ୍କୁ ଅପଦାର୍ଥ ବୋଲି ଭାବିଲେ । ସାନପୁଅ ତ ଯାଇନଥିଲା । ରାଜା ତାକୁ ଡ଼ାକି ଔଷଧ ପାଇଁ ପଠାଇଲେ ।

ସାନପୁଅଟି ହୃଦୟବାନ୍ । ବାପାଙ୍କ ପାଇଁ ସେ ଖୁବ୍ ବ୍ୟସ୍ତ । ରାଜସିଂହାସନ ପାଇଁ ସେ ଲାଳାୟିତ ନୁହଁ । ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶ ପାଇ ସେ ଘରୁ ବାହାରିପଡ଼ିଲା, ନିଜ ଘୋଡ଼ାରେ । ସାଥିରେ ତାର କିଛି ଟଙ୍କା ଓ ଚଳିବା ମୁତାବକ ଜିନିଷ ।

ସାନପୁଅ ବୁଦ୍ଧିମାନ୍ । ସେ ଜାଣେ, ଔଷଧ ବିଷୟରେ କିଛି ନ ଜାଣି ଜଙ୍ଗଲ ଉଣ୍ଡାଳିବା ନିରର୍ଥକ । ମୂଲ୍ୟହୀନ । କେବଳ ସମୟ ନଷ୍ଟ । ତେଣୁ, ରୋଗ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କର ଖୋଜ ନେବା ଉଚିତ । ସେ କାହାକୁ ଚିହ୍ନି ନ ଥାଏ । ସେ ରୋଗ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ବାହାରିଲା । ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଘୋଡାଟି ତାର ଛୁଟି ଚାଲିଥାଏ । ଜନବସତି ଦେଖିଲେ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ବିଷୟରେ ପଚାରି ବୁଝିବା ହେଉଛି ତାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ବାଟରେ ଯାଉ ଯାଉ ପୋଖରୀଟିଏ ଦେଖିଲା । ହୁଡ଼ାଟି ତାର ସୁନାରେ ତିଆରି । ତାର ପାଣି ନିର୍ମଳ । କାଚକେନ୍ଦୁ ପରି । ପୋଖରୀଟି ପଦ୍ମ ଫୁଲରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଦେଖିଲେ, ମନରେ ଶାନ୍ତି ଓ ଆନନ୍ଦ ଆସେ ।

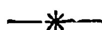
ରାଜପୁତ୍ର ପୋଖରୀଟି ଦେଖି ଭାରି ଖୁସି । ସେ ଘୋଡ଼ାରୁ ଓହ୍ଲାଇ ସେଠି ବସିପଡ଼ିଲା । ସେଇଠି ଟିକେ ବିଶ୍ରାମ ନେବାକୁ ତାର ଇଚ୍ଛା ।

ପୋଖରୀ ହୁଡ଼ାରେ ଦୁଇଟି ଠେକୁଆ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉ ଥାଆନ୍ତି । ରାଜପୁତ୍ରର ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନଜର ପଡ଼ିଲା । ସେ ମଧ୍ୟ

ତାଙ୍କ କଥାକୁ କାନେଇଲା । ତାଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତାରୁ ଜାଣିଲା ଯେ, ସେ ପୋଖରୀଟିର ଅଦ୍ଭୁତ ଶକ୍ତି । ପୋଖରୀରେ ଫୁଟିଥିବା ପଦ୍ମଫୁଲର ଔଷଧ ଗୁଣ ମଧ୍ୟ ବହୁତ । ଫୁଲକୁ ରାଜାଙ୍କ ଆଖିରେ ଲଗାଇଦେଲେ ରାଜା ଭଲ ହୋଇଯିବେ । ଏ କଥା ଶୁଣି ରାଜପୁତ୍ର ଖୁବ୍ ଖୁସି । ତାର ଆଉ ଆଗକୁ ଯିବାର ଦରକାର ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ସିଧା ପୋଖରୀରେ ପଶି କଣ୍ଟି ପଦ୍ମଫୁଲ ତୋଳିଲା ।

ପଦ୍ମ ଫୁଲଟିକ ଧରି ରାଜପୁତ୍ର ରାଜ୍ୟ ଅଭିମୁଖେ ଘୋଡା ଛୁଟାଇଲା । ଉଆସରେ ପହଞ୍ଚି ସିଧା ଯାଇ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର । ଫୁଲଟିଏ ଅତି ଯତ୍ନରେ ବାପାଙ୍କ ଆଖିରେ ଲଗେଇଦେଲା । ନିମିଷକେ ରାଜା ସୁସ୍ଥ । ଯନ୍ତ୍ରଣା ଆଉ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ଆଖି ଭଲ ହୋଇଗଲା ।

ରାଜା ସାନପୁଅ ଉପରେ ଖୁସି । ସନ୍ତୁଷ୍ଟ । ବଡ ଛ'ଜଣଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟରୁ ତଡ଼ିଦେଲେ । ସାନପୁଅକୁ ରାଜଗାଦିରେ ବସେଇଲେ ।

ମାଙ୍କଡ଼ ସୁଯୋଗ ହରାଇଲା

(ଥାରୁ ଲୋକକଥା)

ବାର ବର୍ଷ ହେଲା ଦେଶରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ । ପେଟ ବିକଳରେ ଜୀବଜନ୍ତୁ ସବୁ ଦେଶ ଛାଡ଼ି ପଳେଇଲେଣି । ଶେଷକୁ ଦେଶରେ ଶୁଆ ଶାରୀ ବି ରହି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେମାନେ ଦେଶ ଛାଡ଼ି ବାହାରିଲେ ।

ସାରାଦିନ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ସେମାନେ ହାଲିଆ । ନଈ କୂଳରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଗଛ । ତାର ଡାଳରେ ରାତିଟି ବିଶ୍ରାମ ନେବାକୁ ସେମାନେ ବସିଲେ । ପାଖ ଗଛରେ ମାଙ୍କଡ଼ଟି ମାଈ ମାଙ୍କଡ଼ ସାଥିରେ ରହେ ।

ରାତି ଅଧିକ ହେଲା, ବସା ତ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେମିତି ବସି ରହିବାକୁ ଶୁଆକୁ କଷ୍ଟ ଲାଗିଲା । ତେଣୁ ସେ ଶାରୀକୁ କହିଲା "କିଛି କଥା କହ । ଗପସପରେ ରାତିଟା ଭଲରେ କଟିଯାଉ ।" ଶାରୀଟି କହିଲା--'ତୁମେ କଥାଟି ଆରମ୍ଭ କର । ତାପରେ ମୁଁ କହିବି ।

ଶୁଆଟି କହିଲା—ଏ ଗଛକୁ ଲାଗି ଆମ୍ବ ଗଛ । ତା ଉପରେ ମାଙ୍କଡ଼ ଓ ମାଈମାଙ୍କଡ଼ ବସିଛନ୍ତି । ଯଦି ସେମାନେ ତଳେ ପଡ଼ି ଯାଆନ୍ତି ଆଉ ମୁଁ ଅଁ କରିଦିଏ, ସେମାନେ ଦୁହେଁ ମଣିଷ ହୋଇ-ଯିବେ ।'

ମାଈମାଙ୍କଡ଼ ସେତେବେଳକୁ ଚେଇଁ ଥାଏ । ଶୁଆର କଥା ସେ ଶୁଣିଗଲା । ଅଣ୍ଡିରା ମାଙ୍କଡ଼କୁ ଘୋର ନିଦ । ମାଈ ମାଙ୍କଡ଼

ତାକୁ ନଦରୁ ଉଠାଇ ଶୁଆ କଥା କହିବାକୁ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କଲା । କିନ୍ତୁ ଅଣ୍ଡିରିଟି କଡ଼ ନେଉଟାଇ ପୁଣି ଶୋଇଲା । ମାଈ ମାଙ୍କଡ଼ କ ଛାଡେ । ସେ ତାକୁ ଉଠାଇବାକୁ ପ୍ରାଣପଣେ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ଶେଷକୁ ବହୁ କଷ୍ଟରେ ମାଙ୍କଡ ଉଠି ବସିଲା । ମାଈଟି ଯେମିତି ଶୁଆ କଥା କହୁଛି, ସେ ତ ବିଶ୍ୱାସ କଲା ନାହିଁ । ନିଦରୁ ଉଠି-ଥିବାରୁ ତାର ରାଗ ବହୁତ । ସେ କହିଲା—"ତୋର ଯଦି ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି, ତେଇଁ ପଡ଼ୁନୁ । ମୋତେ ଆଉ ତୁ ବିରକ୍ତ କରନା ।"

ମାଈ ମାଙ୍କଡଟିର କିଛି ଉପାୟ ନଥିଲା । ସ୍ୱାମୀ ଅବିଶ୍ୱାସ କରୁଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ସେ କ୍ଷୁବ୍ଧ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା-ସ୍ୱାମୀକୁ ତାର ଅପେକ୍ଷା କରି ଲାଭ ନାହିଁ । ସେ ଶୁଆ କଥା ମାନିବ । ଯାହା ତାର ଭାଗ୍ୟରେ ଥିବ । ସେ ସେଇଠୁ ବସିଥିବା ଡାଳକୁ ଭାଙ୍ଗି-ଦେଲା । ନିମିଷକେ ସେ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ଶୁଆ ତ ଅନାଇଥିଲା, ପାଟିକୁ ତାର ଆଁ କରିଦେଲା । ଆଖି ପିଛୁଳାକେ ମାଈ ମାଙ୍କଡଟି ବାର ବର୍ଷର ଝିଅ ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ସୁନ୍ଦରୀ ଫାଟିଗଲାଣି । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଇଁବାକୁ ଅଳ୍ପ ଡେରି ।

ମାଙ୍କଡର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଗଲାଣି । ସେ ମାଈ ମାଙ୍କଡର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । ସେ ଆଉ ଡେରି କଲା ନାହିଁ । ନିଜେ ତଳକୁ ଗଡି ପଡ଼ିଲା । ତାର କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲା ନାହିଁ । ସେ ଯେଉଁ ମାଙ୍କଡ ଥିଲା, ସେଇ ମାଙ୍କଡ ରହିଲା । କେବଳ ତଳେ ପଡ଼ି ଦେହ ହାତ ତାର ଦରଜ ।

***

ଚତୁର ବାଳକ ଓ ରାକ୍ଷସ

(ଥାରୁ ଲୋକ କଥା)

ଏକଦା ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପରିବାରଟି ବଡ଼ । ସମସ୍ତେ ପାରିବାରିକ ବଳୁଆ । ସେମାନଙ୍କର ଅତ୍ୟାଚାର ଅସହ୍ୟ । ଅପକର୍ମ ଅଶ୍ରାବ୍ୟ । ଭଗବାନ ସହି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଭାବିଲେ— ସେମାନଙ୍କର ଧ୍ୱଂସ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ସେଥିପାଇଁ ରାକ୍ଷସଟିଏ ପଠେଇ ଦେଲେ ।

ରାକ୍ଷସଟି ଭଗବାନଙ୍କ ବଳରେ ବଳୀୟାନ୍ । ସେ ସିଧା ଆସି ଉଆସରେ ହାଜର । ପରିବାରର ଜଣ ଜଣ କରି ମାରି ସେ ଖାଇବାରେ ଲାଗିଲା । ରାଜା ଆତ୍ମରକ୍ଷା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ସେ ସବୁର କିଛି କାମ ଦେଲା ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଅସହାୟ । ଉପାୟହୀନ । ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ଛଡ଼ା ଉପାୟ ନଥିଲା ।

ରାଣୀ ସେତେବେଳକୁ ଆସନ୍ନପ୍ରସବା । ସେ କାହାକୁ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ଉଆସରୁ ଚୁପ୍‌କିନେ ଖସି ଚାଲି ଆସିଲେ । ରାକ୍ଷସ ଜାଣିଲେ, ପଛରେ ଗୋଡ଼େଇ ନିଶ୍ଚୟ ଧରିବ । ସେ ଭୟ ବି ତାଙ୍କର ଥାଏ । ତେଣୁ ଆସିଲାବେଳେ ଦୁଆରଟି ଅନ୍ତେକିନେ ବନ୍ଦକରି ତାଲଟିଏ ପକାଇଦେଲେ । ତାପରେ ସିଧା ତାଙ୍କ ବାପ ଘରକୁ ପଳେଇଲେ ।

ରାଣୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସହାୟ । ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ତାଙ୍କ ବାପା, ମା ଘର ବ୍ୟସ୍ତ । ରାଣୀ ତାଙ୍କୁ ସବୁକଥା କହିଲେ । କିନ୍ତୁ ରାକ୍ଷସ ଭଗବାନଙ୍କ ବଳରେ ବଳୀୟାନ । ତେଣୁ ତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯାଇ ହେବ ନାହିଁ । ଗଲେ ବି କିଛି ଲାଭ ହେବ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ କେହି ବାହାରିବାକୁ ସାହସ କଲେ ନାହିଁ ।

ଯଥାସମୟରେ ରାଣୀଙ୍କର ପୁଅଟିଏ ହେଲା । ତାର ହେଉ ହେବାଦିନୁ ସେ ଅଜାଘରେ । ବେଳେବେଳେ ମା'କୁ ଏହାର କାରଣ ପଚାରେ । ମା କିନ୍ତୁ ତାର କିଛି ଉତ୍ତର ଦିଏ ନାହିଁ । ବରଂ କଥାଟି ବାଆଁରେଇ ଦିଏ ।

ପୁଅକୁ ଏବେ ନଅବର୍ଷ । ଅଜାଘରେ ରହିବାର କାରଣ ଜାଣିବାକୁ ତାର ଜିଦ୍ । ନ କହିଲେ ସେ କେନାଲକୁ ଡେଇଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବ । ତାହାହିଁ ତାର ମା'କୁ ଧମକ ।

ପିଲାଟି ଜିଦ୍‌ଖୋର । ଏକଥା ମା'କୁ ବେଶ୍ ଜଣା । ତେଣୁ ବାଧ ହୋଇ କହିଲା—"ପୁଅରେ ! ବାପା ତୋର ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ଥିଲେ । ତୁ ସେତେବେଳେ ପେଟରେ । ଆମ ଘରେ ରାକ୍ଷସ ପଶିଲା । ବଂଶ ନିପାତ କରିଦେଲା । ତତେ ବଞ୍ଚେଇବା ପାଇଁ ମୁଁ ପଳେଇଆସିଲି । ସେଇଦିନୁ ଅଜାଘରେ ରହିଛୁ ।"

ପୁଅଟି କହିଲା—"ଏ କଥା ତୁ ମୋତେ ଆଗରୁ କହିଲୁନାହିଁ । ମୁଁ ଜାଣିଥିଲେ, ଅସୁରକୁ ତଡ଼ି ସାରନ୍ତିଣି ।"

ପୁଅଟି ଆଉ ଡେରି କଲା ନାହିଁ । ରାକ୍ଷସକୁ ମାରିବାକୁ ବାହାରିପଡ଼ିଲା । ମା କିନ୍ତୁ ଅସୁର ପ୍ରତାପ ଜାଣେ । ତେଣୁ ପୁଅକୁ ଛାଡ଼ିବାକୁ ସେ ଜମା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହେଁ । ବହୁତ ନିବର୍ତ୍ତାଇଲା । ଫଳ କିଛି ହେଲା ନାହିଁ । ଶେଷରେ ମା ରାଜି ହୋଇ ପୁଅକୁ ଘରର ବାଟ ବତେଇ ଦେଲା । ଦୁଆର ମୁହଁ ତାଲାର ଚାବିଟି ବି ଦେଲା ।

ପୁଅର ମନ ତ ଲଟିଛି । ସେ ସିଧା ଯାଇ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦୁଆର ମୁହଁରେ ତାଲା ଏବେ ବି ଝୁଲୁଛି । ତା ଦେଖି ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । ତାଲାଟି ଫିଟାଇ ଉଆସରେ ପଶିଲା । ସେଠାରେ ରାକ୍ଷସ ସାଙ୍ଗରେ ତାର ଭେଟ ହେଲା ।

ରାକ୍ଷସ ତାକୁ ଦେଖି ଖୁବ୍ ରାଗିଗଲା । ତାକୁ ଧମକେଇ ପଚାରିଲା—"ତୁ ଏଠାକୁ କାହିଁକି ଆସିଛୁ ? ମୁଁ ତୋତେ ଖାଇବ ।"

ପିଲାଟିର ସାହସ ଅପୂର୍ବ । ଅସୁରର ଧମକରେ ସେ ଅବିଚଳିତ । କିନ୍ତୁ ଅସୁରକୁ ଭଳେଇବା ପାଇଁ ସେ କାକୁତି ମିନତି ହୋଇ କହିଲା—"ମୁଁ ଛୋଟ ପିଲାଟିଏ । ମତେ ଖାଇଲେ କ'ଣ ତମର ପେଟ ପୂରିବ ? ତମେ ମତେ ଖାଅ ନାହିଁ । ମୁଁ ତମକୁ ବଢିଆ ଖାଇବା ଜିନିଷ ରାନ୍ଧି ଦେବି ।"

ପିଲାଟିର ବ୍ୟବହାର ଭଦ୍ର । କଥାବାର୍ତ୍ତା ମଧୁର । ଏଥିରେ ରାକ୍ଷସ ମୁଗ୍ଧ । ତେଣୁ ତାକୁ ଅଭୟ ଦେଲା । ଏହାର ସୁବିଧା ନେଇ ପୁଅଟି କହିଲା—ସେ ଏକୁଟିଆ । ରହିବାକୁ ତାର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ଦୟାକଲେ ସେ ସେଠି ରହିଯିବ ।

ରାକ୍ଷସର ପିଲାଟି ପ୍ରତି ମମତା ବହୁତ । ସହାନୁଭୂତି ବି ହେଲାଣି । ତେଣୁ ତାକୁ ଉଆସରେ ରହିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଲା । ସେଇଦିନୁ ପିଲାଟି ଉଆସରେ ରହେ । ରାକ୍ଷସକୁ ବଢିଆ ବଢିଆ ଜିନିଷ ରାନ୍ଧିକରି ଖୁଆଏ ।

ରାକ୍ଷସର ଗତିବିଧି ଉପରେ ପିଲାଟିର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ନଜର । ସେ ଦେଖେ, ରାକ୍ଷସ ପ୍ରତିଦିନ କୁଆଡ଼େ ଯାଏ । ବହୁତ ଡେରିରେ ଫେରେ । ଦିନେ ପିଲାଟି ପଚାରିଲା—"ତମେ ସବୁଦିନେ କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛ ?"

"ମୁଁ ସବୁଦିନ ଭଗବାନଙ୍କ ଦରବାର ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିବାକୁ ଯାଏ ।" ଏହା ହିଁ ଥିଲା ରାକ୍ଷସର ଉତ୍ତର ।

ପିଲାଟି କହିଲା—"ତମେ ତ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଉଛ । ମୋ ପରମାୟୁ ତାଙ୍କଠାରୁ ଟିକେ ବୁଝି ଆସିବ ।"

ସବୁଦିନପରି ପରଦିନ ବି ରାକ୍ଷସ ଭଗବାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଗଲା । ତାଙ୍କ ଦରବାର ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କଲାପରେ ସେଠି ସେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲା । ଭଗବାନଙ୍କୁ ଏକୁଟିଆ ପାଇ ପିଲାଟିର ପରମାୟୁ ପଚାରିଲା ।

ଭଗବାନ ଟିକେ ହସି, ସତୁରି ବର୍ଷ ବୋଲି କହିଲେ । ରାକ୍ଷସଟି ଘରକୁ ଫେରି ଏକଥା ପିଲାଟିକୁ ଜଣାଇଦେଲା ।

ପିଲାଟି ମନରେ ଅଶେଷ ଆନନ୍ଦ । ରାକ୍ଷସ ଯେ ତାକୁ ଆଉ ମାରିପାରିବ ନାହିଁ, ଏ ବିଷୟରେ ସେ ଦୃଢ଼ ।

ତା ପରଦିନ ସେ ଆଉ ରାନ୍ଧିଲା ନାହିଁ । ଭଗବାନଙ୍କ ଦରବାରରୁ ରାକ୍ଷସ ଡେରିରେ ଫେରିଲା । ତାକୁ ସେତେବେଳକୁ ଖୁବ୍ ଭୋକ । ସେ ପିଲାଟିକୁ ଶୀଘ୍ର ବାଢିବାକୁ କହିଲା ।

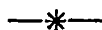
ପିଲାଟି କହିଲା ଯେ, ସେ ଆଜି କିଛି ରାନ୍ଧିନାହିଁ । ରାକ୍ଷସ ତା କଥା ଶୁଣି ରାଗିଗଲା । ତାକୁ ଖାଇବ ବୋଲି ଧାଇଁଲା ।

ପିଲାଟି ହାତରେ ଖଣ୍ଡେ ଜଳନ୍ତା କାଠ । ସେ ରାକ୍ଷସକୁ ଧମକାଇ କହିଲା—"ମୋ ପରମାୟୁ ସତୁରି ବର୍ଷ । ତୁ ମତେ ମାରିପାରିବୁ ନାହିଁ ।"

ତାପରେ ସେ ରାକ୍ଷସକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ତିଆରି । ତାକୁ ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି ରାକ୍ଷସ ଡରିଗଲା । ଭାବିଲା—ଭଗବାନ-

ଙ୍କର ପିଲଟି ପ୍ରତି ଦୟା ଅଛି । ତେଣୁ ତାକୁ ସେ ମାରିପାରିବ ନାହିଁ । ବରଂ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ, ପିଲାଟି ତାକୁ ମାରି ଦେଇପାରେ । ତେଣୁ ସେ ଯୁଦ୍ଧ ନକରି ପଳେଇଲା ।

ଏଥର ପୁଅଟି ନିର୍ଭୟ । ମା'କୁ ଅଜାଘରୁ ସେ ଆଣିଲା । ମା' ପୁଅ ଉଭୟେ ନିଜ ଘରେ ଆରାମରେ ରହିଲେ ।

ଅସରା ଗପ

(ଥାରୁ ଲୋକ କଥା)

ଏକଦା ଜଣେ ରଜା ଥିଲେ । ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ସେ ପାଗଳ । ଯେତେ ଗପ ଶୁଣିଲେ, ମନ ତାଙ୍କର ବୋଧହୁଏନାହିଁ । ଆହୁରି ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା । ତାଙ୍କର ଏଇ ପ୍ରକୃତି ଯୋଗୁ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟରେ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେଲା । ଏ ଖୋଇ ଛାଡ଼ିବା ପାଇଁ ସେ ଚିନ୍ତିତ । ଉପାୟଟିଏ ବାହାର କଲେ । ତା ପରେ ପରେ ସେ ଘୋଷଣା କଲେ, ଯେ ଗପ କହି ତାଙ୍କୁ ହାଲିଆ କରିଦେବ, ତାକୁ ସେ ରାଜ୍ୟରୁ ଅଧେ ଦେବେ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ହାଲିଆ କରିପାରିବ ନାହିଁ, ତାକୁ ଜେଲ୍‌ଦଣ୍ଡ ମିଳିବ ।

ଗପ କହିବାବାଲା ତ ରାଜ୍ୟରେ ଅଭାବ ନାହାନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଭାବିଲେ—ଏ କଥା ଭାରି ସହଜ । ଗପ କହି ରଜାଙ୍କୁ ହାଲିଆ କରିଦେଲେ, ଅଧେ ରାଜ୍ୟ ମିଳିଯିବ । ତେଣୁ ସମସ୍ତେ ଧାଇଁଲେ ଗପ କହିବାକୁ । ପୁଣି ସବାଆଗରେ । ରଜା ଉଆସରେ ଗପ କହିଲା ବାଲାଙ୍କର ଗହଳି । ସମସ୍ତେ ଆଗ ଗପ କହିବେ ବୋଲି ଚିତ୍କାର କଲେ । ଶେଷକୁ ଗୁଳା ପଡ଼ିଲା । ସେଇ ଅନୁସାରେ ଗପ କୁହା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

କାହାର ଗପ କୁହା ଦିନେ ଗଲା ତ ଆଉ କାହାର ଦି ଦିନ । କାହାର ବି ସପ୍ତାହଟିଏ ହୋଇଗଲା । ଜଣେ ଜଣେ ପନ୍ଦର ଦିନ

ଆଉ ମାସେ ବି ନେଲେ । ଗପ ସରି ଯାଉଥାଏ । ରାଜା କିନ୍ତୁ ହାଲଆ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ବରଂ ସେ ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ଆହୁରି ଆଗ୍ରହୀ । ଗପ କହିଲା ବାଲାଙ୍କର ଗପ ସରିଗଲା । ମାତ୍ର ସେମାନେ ରାଜ୍ୟଟି ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ, ବରଂ ଜେଲକୁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି । କିଛିଦିନ ପରେ ଦେଖାଗଲା ଗପ କହିଲାବାଲାଙ୍କୁ ନେଇ ଜେଲ ଭରପୂର । ଗପ କହିଲାବାଲା ଡ଼ରିଲେଣି । ଆଉ କେହି ଲୋକ ଗପ କହିବାକୁ ଆସୁନାହାନ୍ତି । ଯଦି ଆସୁଛନ୍ତି ହିଁ ହାଁ ହୋଇ । ସେମାନଙ୍କର ଭୟ ଗପ ସରିଯିବ । ରାଜ୍ୟ ତ ମିଳିବ ନାହିଁ, ଜେଲକୁ ଯିବା ସାର ହେବ ।

ଏଇ ଅବସରରେ ବ୍ରାହ୍ମଣଟିଏ ରାଜ ଦରବାରକୁ ଆସିଲା । ସେ ବଡ଼ ଗରିବ । ବେଶଭୂଷାରୁ ତାହା ପରିଷ୍କାର । ତାକୁ ଦେଖି ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଦୟା ହେଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣଟିକୁ ସେ କହିଲେ—"ବହୁ ପଣ୍ଡିତ ଗପ କହି ରାଜାଙ୍କୁ ହାଲଆ କରିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ପାରି ନାହାନ୍ତି । ବରଂ ସେମାନେ ଆଜି ଜେଲରେ । ତୁମେ ଆଉ ଦୁଃସାହସ କରନାହିଁ । ଫେରିଯାଅ ।".

ବ୍ରାହ୍ମଣଟି ତା କଥାରେ ଅଟଳ । ଦୃଢ଼ । ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କଥା ଗ୍ରହଣ କଲାନାହିଁ । ରାଜାଙ୍କୁ ଗପ କହିବା ପାଇଁ ତାର ଏକା ଜିଦ୍ । ଶେଷକୁ ତା କଥା ରହିଲା । ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜି ହୋଇ ତାକୁ ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଇଗଲେ ।

ରାଜା ତ ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ । ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ସାଥି ସାଥି ଗପ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ କହିଲେ । ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିବାକୁ ଲାଗିଲା—

"ଥରେ ଜଣେ ରାଜାଥିଲେ । ସେ ତାଙ୍କ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ପୁଅଠାରୁ ବଳି ସ୍ନେହ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରଜାଙ୍କ ସୁଖ ହିଁ ତାଙ୍କର ସୁଖ । ପ୍ରଜାଙ୍କର ଦୁଃଖ ହିଁ ତାଙ୍କର ଦୁଃଖ । ସବୁବେଳେ ସେ ପ୍ରଜାଙ୍କ ପାଇଁ

ବ୍ୟସ୍ତ । ସାରା ଦୁନିଆ ଖୋଜି ଆସିବ ଏମିତି ରାଜାଟିଏ ପାଇବ ନାହିଁ । ପ୍ରଜାଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟତ ନେଇ ସେ ଚିନ୍ତିତ । ଏମିତିକି ଆଖିକୁ ତାଙ୍କର ନିଦ ହୁଏ ନାହିଁ । ଥରେ ସେ ଭାବିଲେ, ପାଳିକି ଭଲ ଅଛି ବୋଲି ସବୁ ଚଳି ଯାଉଛି । ଯଦି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଡ଼େ, ପ୍ରଜାମାନେ କ'ଣ କରିବେ ? ଖାଲି ପୋକମାଛି ଭଳି ମରିବେ ସିନା । ତାଙ୍କ ଦେହ ଶିହରି ଉଠିଲା । ତେଣୁ କିଛି ଉପାୟ କରିବାକୁ ହେବ ବୋଲି ସେ ଭାବିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଲୋଡ଼ିଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ତ ବିଚକ୍ଷଣ । ସେ ରାଜାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି କହିଲେ "ମହାରାଜ ! ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ମହଜୁଦ ଥିଲେ, ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଦାଉ ବାଧିବ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଆମର ଗୋଦାମ ଘରଟିଏ ଦରକାର । ଖାଦ୍ୟ-ଶସ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରି ସେଠାରେ ରଖିଦେବା । ଦୁର୍ଭିକ୍ଷବେଳେ ଲୋକଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।

ରାଜା ପରାମର୍ଶ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ବିରାଟ ଗୋଦାମ ଘର ତିଆରି ହେଲା । ଖୁବ୍ ବଡ଼ ଆଖି । ପାଏ ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ପ୍ରଜାଙ୍କର ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର ଖାଦ୍ୟ ସେଠି ମହଜୁଦର ଆୟୋଜନ । ଚାରିଆଡ଼ ଯେମିତି ଭିତରେ ନିବୁଜ । ଦୁଆର ନ ଖୋଲିଲେ ପଶି ହେବ ନାହିଁ କି କେହି କିଛି ନେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଚାରିଆଡ଼େ ଚୌକିଦାରଙ୍କ ଘର । ସେମାନେ ଗୋଦାମ ଜଗିବେ । କିନ୍ତୁ ଛାତ ପାଖରେ କଣାଟିଏ ରହିଗଲା, ଗୋଟିଏ ଚଢ଼େଇ ଗଳିଲା ଭଳି । ଏ କଥା କାହା ନଜରକୁ ଆସିଲା ନାହିଁ ।

ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ ଶସ୍ୟ ଅଣାଗଲା । ଗୋଦାମ ତ ଖୁବ୍ ବଡ଼ । ନିଜ ରାଜ୍ୟରୁ ସଂଗ୍ରହ ଖାଦ୍ୟ କେଉଁ କଣରେ ପଡ଼ିଲା ।

ବାହାର ରାଜ୍ୟରୁ ଖାଦ୍ୟ ବି ଆସିଲା । ହଜାର ହଜାର ଯାନ ବାହନ । କାହିଁ ନା କେତେ ଲୋକ । ଦିନ ରାତି ଲାଗିଥାନ୍ତି । ଶେଷକୁ ଭଣ୍ଡାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ରାଜା ଏଥର ଆଶ୍ୱସ୍ତ ।

କ'ଣ ହେଲନା, ଦିନେ ଚଢ଼େଇଟିଏ ସେଇବାଟେ ଉଡ଼ି ଯାଉଥିଲା । ଭଣ୍ଡାର ଘର ଛାତ ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲା । ଚଢ଼େଇ ଆଖି । ଭାରି ତୀକ୍ଷ୍ଣ । ପାଖରେ ଥିବା କଣାଟି ତା ଆଖିରୁ ବାଦ ଗଲା ନାହିଁ । ସେଇବାଟେ ସେ ଗୋଦାମ ଘରେ ପଶିଲା । ଶସ୍ୟର ଭଣ୍ଡାର ଦେଖି ସେ ମହା ଖୁସି । କିଛି ଖାଇଲା । ଆଉ ଶସ୍ୟଟିଏ ଧରି ବାହାରି ଆସିଲା । ସେ ସ୍ୱାର୍ଥପର ନୁହେଁ । ସମସ୍ତେ ଖାଇ ଭଲରେ ରହନ୍ତୁ, ଏଇଆ ତାର ଇଚ୍ଛା । ସେଥିପାଇଁ ସାଙ୍ଗସାଥିଙ୍କୁ ଡାକି ଆଣିଲା । କହିଲା ପରିଶ୍ରମ ଦରକାର ନାହିଁ । ଖାଲି ଶସ୍ୟ ବୋହି ନେବା କଥା । ଯେତେ ତମ ଇଚ୍ଛା ।

ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ସେଠି ରାଇଜ ସାରା ଚଢ଼େଇ ରୁଣ୍ଡ । ତା ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ଚଢ଼େଇ କଣାବାଟେ ଗୋଦାମ ଘରକୁ ଗଲା । ଶସ୍ୟଟିଏ ଧରି ବାହାରି ଆସିଲା । ପୁଣି ଫୁର୍‌କିନେ ଉଡ଼ିଗଲା । ତାପରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଚଢ଼େଇ ପଶିଲା । ସେ ବି ଥଣ୍ଟରେ ଶସ୍ୟ-ଟିଏ ଧରି ପଦାକୁ ଆସି ଫୁରୁକିନେ ଉଡ଼ିଗଲା । ତାପରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଚଢ଼େଇ ସେଇ କଣାବାଟେ ଗୋଦାମ ଘରେ ପଶିଲା । ଶସ୍ୟଟିଏ ଧରି ପଦାକୁ ଆସି ଫୁର୍ କିନେ ଉଡ଼ିଗଲା । ଏଇଆ ବ୍ରାହ୍ମଣଟି ଦୁଇଦିନ ଧରି ଖାଲି କହୁଥିଲା । "ଚଢ଼େଇଟି ସେଇକଣା ଗୋଦାମ ଘରେ ପଶିଲା ଶସ୍ୟଟିଏ ଧରି ପଦାକୁ ଆସି ଫୁର୍‌କିନେ ଉଡ଼ିଗଲା ।" ବାରମ୍ବାର ଶୁଣି ଶୁଣି ରାଜା ଅତିଷ୍ଠ । ବିରକ୍ତ । ରାଜା ରାଗିଯାଇ ପଚାରିଲେ,—"ତାପରେ ?"

ପଣ୍ଡିତ କହିଲ—"ଆଉ ଗୋଟିଏ ଚଢ଼େଇ ଗୋଦାମଘର କଣା ବାଟେ ପଶିଲା । ଶସ୍ୟଟିଏ ଧରି ପଦାକୁ ଆସି ଫୁର୍ କରେ ଉଡ଼ିଗଲା ।"

ରାଜା ସେତେବେଳକୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ହରାଇ ସାରିଲେଣି । ପଚାରିଲେ "କେତେଦିନ ଏମିତି ଚଢ଼େଇଟି ପଶିବ, ଆଉ ଶସ୍ୟଟିଏ ଧରି ପଦାକୁ ଆସିବ ତାପରେ ଉଡ଼ି ଚାଲିଯିବ ।"

ହାତ ଯୋଡ଼ି ପଣ୍ଡିତଟି କହିଲା "ମହାରାଜ ! ଏବେ ବି ଅଗଣିତ ପକ୍ଷୀ ଝାଙ୍କ ବସିଛନ୍ତି, ଶସ୍ୟ ନେବା ଆଶାରେ । ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ପକ୍ଷୀ ମାତ୍ର ଯାଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ବି ଶସ୍ୟଟି ଖାଇ ଫେରି ଆସି ପୁଣି ସେଇଠି ରୁଣ୍ଡ ହେଲେଣି । ଗୋଦାମରେ ତ ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟର ଅସରନ୍ତ ଭଣ୍ଡାର । ସରିଲେ ପକ୍ଷୀମାନେ ଉଡ଼ିଯିବେ । କେତେ ଦିନ ଏଇ ଶସ୍ୟ ପକ୍ଷୀମାନେ ଯେ ବୋହିବେ ତା କିଏ କହିବ । ସବୁ ଶସ୍ୟ ବୁହା ସରିଲେ, ଗପଟା କେଉଁ ମୋଡ଼ ନେବ ମୁଁ ସିନା କହି ପାରିବି । ଏତେ ଆଗରୁ ତ କହି ହେବ ନାହିଁ ।"

ରାଜା କହିଲେ "ତମ କଥାନୁସାରେ ମୋ ଜୀବଦଶାରେ ଏ ଶସ୍ୟ ବି ବୁହା ନ ସରିପାରେ ।

"ହୋଇପାରେ ହଜୁର୍" ଏହା ଥିଲା ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ଉତ୍ତର ।

ରାଜା ଏଥର ହାଲିଆ । ତାଙ୍କ କଥା ସେ ରଖିଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ଡାକି ପଣ୍ଡିତଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟରୁ ଅଧେ ଦେଇଦେଲେ ।

—*—

ବାଘ ଓ ସିପାହୀ

(ଥାରୁ ଲୋକ କଥା)

ପୁରୁଣା ଜଙ୍ଗଲ । ଚାରିପଟେ ଜନବସତି । ତଥାପି ସେଠି ବାଘଟିଏ ରହେ । ସେ ଲୋକଙ୍କୁ ବେଶ୍ ହଟହଟା କରେ । ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଘରଟିଏ ଅଛି । ଥରେ ଜଣେ ସିପାହୀ ବାଘକୁ ଘଉଡ଼େଇ ନେଇ ସେ ଘରେ ପୂରେଇଦେଲା । ବାହାରୁ ବନ୍ଦ କରି ଚାଲିଗଲା । ବାଘଟି ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ଘରେ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ସେଇବାଟେ ଆଉ ଜଣେ ସିପାହୀ ଯାଉଥିଲା । ବାଘଟି ତାକୁ ଦେଖି ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ କହିଲା—"ମୁଁ କିଛି ଖାଇନାହିଁ । ଖାଡ଼ା ଖାଡ଼ା ଉପାସ । ମତେ ଟିକଏ ଦୟା କର । ଖୋଲିଦିଅ ।

ସିପାହୀଟି କହିଲା "ତୁ ତ ଭୋକିଲା ଅଛୁ । ତତେ ଖୋଲି-ଦେଲେ, ତୁ ମୋତେ ଖାଇଦେବୁ ।"

ବାଘଟି କହିଲା—"ଅସମ୍ଭବ । ମୁଁ ଭଗବାନଙ୍କ ନାଁରେ ଶପଥ ନେଉଛି । ତୁ ମୋତେ ଖୋଲିଦେଲେ ମୁଁ ତତେ ଖାଇବି ନାହିଁ ।"

ତାପରେ ସିପାହୀଟି ଘରର କବାଟ ଖୋଲିଦେଲା । ବାଘଟି ବି ଖୁସି । ମନ ଆନନ୍ଦରେ ଖୁବ୍ ନାଚିଲା, ବହୁ ସମୟ ଧରି । ତାପରେ ସେ ସିପାହୀକୁ କହିଲା—"ମୁଁ ହାଲିଆ, ଭୋକିଲା ବି । ଶିକାର କରି ଯିବାକୁ ଦେହ ଚଳୁନାହିଁ । ପାଖରେ ତୁ ଅଛୁ । ମୁଁ ତତେ ଖାଇବି ।"

ଏକଥା ଶୁଣି ସିପାହୀଟି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । ବସ୍ମିତ ! ସେ କହିଲା—"ତୁ କଥା ଦେଲୁ ରଖିଲୁ ନାହିଁ । ଏଠି ଝଗଡା କରି କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ । ଚାଲ ଯିବା । ତିନୋଟି ପଞ୍ଚାୟତ କରିବା । ତାଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ମାନି ନେବା ।" ଏଥିରେ ବାଘ ରାଜି ।

ପ୍ରଥମେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଗଛ ପାଖକୁ ଗଲେ । ସିପାହୀଟି କହିଲା--"ବାଘ ଗୋଟିଏ ଘରେ ବନ୍ଦୀ ଥିଲା । ସେ ମୋର କ୍ଷତି କରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବାରୁ ତାକୁ ମୁଁ ଖୋଲି ଦେଲି । ଖଲାସ ହେଲା ପରେ ସେ ତା କଥା ରଖୁନାହିଁ । ମତେ ଖାଇବାକୁ କହୁଛି । ତମକୁ ଆମେ ପଞ୍ଚାୟତ ମାନିଲୁ । ତମେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ଦିଅ ।"

ଗଛଟି କହିଲା—"ବାଘ କିଛି ଭୁଲ କହୁନାହିଁ । ବାଘ ଯାହା କହୁଛି, ସେଇଟା ହେଲା ମଣିଷର ନ୍ୟାୟ, ମୋ ନିଜ କଥା ଦେଖ । ମୋ ଦେହରେ ଫୁଲ ଫୁଟେ । ଫଳ ଧରେ । ସେ ସବୁକୁ ମଣିଷ ନିଏ । ମୋ ଦେହର ଝଙ୍କାଳିଆ ପତ୍ରର ଛାଇ ଆରାମଦାୟକ । ମଣିଷ ସେଠି ବିଶ୍ରାମ ନିଏ । ମୋ ଡାଳ ହାଣେ । ମୋତେ ଖଣ୍ଡ କରେ । ଏହାହିଁ ମଣିଷର ନ୍ୟାୟ । ବାଘ ଭୁଲ କଣ କହୁଛି ?"

ଏ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଶୁଣିସାରିବା ପରେ ସେମାନେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପଞ୍ଚାୟତକୁ ଚାଲିଲେ । ବାଟରେ ଗୋଟିଏ କୁକୁରକୁ ଭେଟି ମଧ୍ୟସ୍ଥ ମାନିଲେ । କୁକୁରଟି କହିଲା—"ମୁଁ ଛୋଟ ଥିଲାବେଳେ, ମଣିଷ ମତେ ଖୁବ୍ ଆଦର କରୁଥିଲା । ମୋ ପେଟ ତ ସେତେବେଳେ ଖୁବ୍ ଛୋଟ । ପାଏ ଖାଦ୍ୟ ମୋ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ସେରେ ଖାଦ୍ୟ ସେତେବେଳେ ମୋ ପାଖେ ଥୁଆ ହେଉଥିଲା । ବଡ଼ ହେଲା ପରେ, ମୋର ସେରେ ଖାଦ୍ୟ ଦରକାର । କିନ୍ତୁ ମେତେ ପାଏ ଖାଦ୍ୟ ଦିଆ ହେଉଛି । ମୁଁ

ଆନନ୍ଦରେ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ି ହଲାଇଲେ, ମାଲିକଠୁ ଗାଳି ଖାଏ । ଏମିତି କି ଘରୁ ତଡ଼ି ଦେବାର ଧମକ ବି ମିଳୁଛି । ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବାଘର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଭୁଲ ବୋଲି କହିହେବ ନାହିଁ ।

ଦୁଇଟି ନିଷ୍ପତ୍ତି ବାଘର ସପକ୍ଷରେ । ବାଘଟିକଏ ମଣିଷ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା । ମଣିଷ ଅବିଚଳିତ । "କହିଲା ରହ, ତୃତୀୟ ପଞ୍ଚାୟତ ସରୁ" । ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ସେମାନେ ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ । ବାଟରେ ବିଲୁଆ ସାଙ୍ଗେ ଭେଟ ହେଲା ।

ସିପାହୀଟି ତାର ସମସ୍ତ କଥା କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ବିଲୁଆଟି କହିଲା—"ତମେମାନେ ଟିକେ ଦୂରରେ ରହ । ଯାହା କହିବାର କଥା ସେଇଠୁ କୁହ ।"

ସେଇ ଦୂରରୁ ସିପାହୀଟି ଠିକନିଖି କରି ସମସ୍ତ କଥା କହିଲା ।

ବିଲୁଆଟି କହିଲା—"ନିଜ ଆଖିରେ ଘଟଣାଟି ନ ଦେଖିଲେ, ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା କଷ୍ଟ । ତେଣୁ କପରି ଭାବରେ ତମେ ବାଘକୁ ଖଲାସ କଲ ନ ଦେଖିଲେ, ମୁଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ପାରିବି ନାହିଁ । ଚାଲ, ସେଠାକୁ ଯିବା ।"

ତିନିଜଣ ଯାକ ସାଥି ହୋଇ ସେ ଘର ନିକଟକୁ ଗଲେ । ସେଠି ପହଞ୍ଚି ବିଲୁଆ କହିଲା—"ବାଘ ମାମୁଁ କପରି ସେ ଘରେ ବନ୍ଦୀଥିଲେ, ମତେ ଦେଖାଇ ଦିଅ ।"

ଘରଟି ମେଲାଥିଲା । ବାଘଟି ଧୀରେ ଧୀରେ ସେ ଘରେ ପଶିଲା । ସିପାହୀ ବାହାରପଟୁ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ।

ତାପରେ ବିଲୁଆଟି ସିପାହୀକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଲା—"ଶୀଘ୍ର ପଳାଅ ।"

ପ୍ରତାରଣା ପ୍ରତାରଣାକୁ ହିଁ ସୃଷ୍ଟି କରେ

(ଥାରୁ ଲୋକ କଥା)

ଓଟ ଓ ବିଲୁଆ । ଦୁହେଁ ବନ୍ଧୁ । ଦୁହିଁଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ଘନିଷ୍ଠ। ମିତ ବସିଥାନ୍ତି । ଦିନେ ବିଲୁଆଟି ଓଟକୁ କହିଲା—"ମିତ । ଚାଲ, ଫୁଟି ଖାଇଯିବା ।"

ଫୁଟି କଥା ଶୁଣି ଓଟ ଉଚ୍ଛନ୍ନ । ପାଟିରୁ ତାର ଲାଳ ବୋହିଲାଣି । ସେ ପଚାରିଲା—"ମିତ ! ଫୁଟି ଖାଇବାକୁ କୁଆଡ଼େ ଯିବା ?"

ବିଲୁଆ ଉତ୍ତର ଦେଲା—"ନଈ ଆରପଟେ ଫୁଟି କିଆରୀ । ସେଇଠିକୁ ଯିବା ।"

ଉଭୟଙ୍କ ମନ ଭାରି ଖୁସି । ସେମାନେ ନଈ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲେ । ନଈଟି ବେଶ୍ ଗଭୀର । ପାଣି ବି ବହୁତ । ବିଲୁଆ ତ ପାଣିରେ ଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଓଟ ତାକୁ ପିଠିରେ ବସାଇ ନଈପାର କରାଇଦେଲା ।

ଆରପଟେ ଫୁଟିକିଆରୀ ପାଖରେ ସେମାନେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଦେଖିଲେ କିଆରୀଟି ପାଚିଲା ଫୁଟିରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ତାଙ୍କର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନସରେ । ଚାରିଆଡ଼କୁ ସେମାନେ ଉଣ୍ଡିଲେ । କୋଉଠି ଜଗୁଆଳକୁ ଦେଖିଲେ ନାହିଁ । ଏଥର ତାଙ୍କର ଛାତି ମୋଟ । ନିର୍ଭୟରେ କିଆରୀରେ ପଶି ଫୁଟି ଖାଇଲେ ।

ବିଲୁଆ ତ ବଡ଼ ଚତୁର । ସେ ଫୁଟିଟିକୁ ଭାଙ୍ଗି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରିଦେଲା । ଖଣ୍ଡଗୁଡ଼ାକ ଖାଇବାଟା ଖୁବ୍ ସୁବିଧା । ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ତାକୁ ସେ ଖାଇଦେଲା । ତା ପେଟଟି ବି ଛୋଟ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ତା ପେଟ ପୂରିଗଲା ।

ଓଟର ବେକଟି ତ ବେଶ୍ ଲମ୍ବା । ଫୁଟିଟିଏ ତଳୁ ଉଠାଇ ପାଟିକୁ ନେବାକୁ ତାକୁ ସମୟ ଲାଗେ । ଗୋଟା ଫୁଟିଟିଏ ପାଟିରେ ଭର୍ତ୍ତି କରି ଚୋବେଇ ଖାଇବା ସମୟ ସାପେକ୍ଷ । ତେଣୁ ସେ ଶୀଘ୍ର ଖାଇପାରିଲା ନାହିଁ । ତାଛଡ଼ା ତା ପେଟଟା ବି ବହୁତ ବଡ଼ ପେଟ ପୂରିବାକୁ ଡେରି ହେବ । ଯାହାହେଉ, ଓଟଟି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଫୁଟି ଖାଉଥାଏ ।

ବିଲୁଆର ଯେମିତି ପେଟ ପୂରିଯାଇଛି, ସେ କହିଲା "ମିତ ! ମୋ ମନ ଭାରି ଖୁସି । ଟିକଏ ଗୀତ ବୋଲିବି ।"

ତା କଥା ଶୁଣି ଓଟ ମନରେ ଭୟ । ସେ ବୋବାଇଲେ, ଲୋକେ ଆସିଯିବେ । ସେ ଆଉ ଖାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ କାକୁତି ହୋଇ ସେ ଅନୁରୋଧ—କଲା "ଏଇନେ ସେମିତି କରନାରେ ଭାଇ ! ମୁଁ ଆଗ ମୋ ଭୋକ ମାରିସାରେ । ତାପରେ ତୁ ମନଇଚ୍ଛା ତୋର ଗୀତ ଗାଇବୁ ।"

ବିଲୁଆ କ ଶୁଣିବା ଜନ୍ତୁ ! ସେ ବଡ଼ ପାଟିରେ ବୋବେଇଲା । ଜଗୁଆଳଟି ବିଲୁଆର ହୁକେ ହୋ ଶୁଣି କ୍ଷେତକୁ ଧାଇଁଲା । ଜଗୁଆଳକୁ ଦେଖି ବିଲୁଆ ଛୁ । ଜଗୁଆଳ ଆସି କ୍ଷେତରେ ଗଲା । ଦେଖିଲା—ଓଟଟି ତାର ଫୁଟି ଖାଉଛି । ସେ ରାଗରେ ନିଆଁ । ଓଟକୁ ମନଇଚ୍ଛା ଖୁବ୍ ପିଟିଲା । ଓଟ ବଢ଼ିଆ ମାଡ଼ ଖାଇ ଖାଇ କ୍ଷେତରୁ ବିଦା ହେଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲା । ଦୁଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କର ଏପାରିକୁ ଫେରିବାର କଥା । ନଈକୂଳରେ ଦୁହିଁଙ୍କର ଭେଟ ହେଲା । ଓଟର ଦେହ ଯାକ ଦରଜ । ତଥାପି ସେ ବିଲୁଆକୁ କିଛି କହିଲା ନାହିଁ । ତା ନିଜ କଥା ସେ ମନରେ ରଖିଥାଏ । ବରଂ ବିଲୁଆଟିକୁ ପିଠିରେ ବସାଇ ନଈ ଭିତରେ ପଶିଲା ।

ମଝି ନଈ । ସେଇଠି ଓଟ ଅଟକିଗଲା । ବିଲୁଆ ପଚାରିଲା "ମିତ, ଠିଆ ହେଲୁ କାହିଁକି ?"

ଓଟଟି କହିଲା—"ମାଡ ଖାଇ ଖାଇ ଦେହଟାଯାକ ଦରଜ । ଗଡ଼ିଗଲେ, ଦରଜ ଛୁଡ଼ିଯିବ । ତେଣୁ ପାଣିରେ ଗଡ଼ିବ ବୋଲି ଭାବୁଛି ।"

ବିଲୁଆ ଏ କଥା ଶୁଣି ଚୁନିଆ । ଅନୁନୟ ହୋଇ କହିଲା 'ମିତ । ଟିକେ ସମ୍ଭାଳି ଯା । କୂଳ ପାଖ ହୋଇ ଆସିଲେ ମନଇଚ୍ଛା ଗଡ଼ିବୁ ।"

ଓଟ ମନରେ ତ ବହୁତ ରାଗ । ସେ ବିଲୁଆ କଥାକୁ କାନେଇଲା ନାହିଁ । ପାଣିରେ ଗଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ।

ବିଚ୍ରା ବିଲୁଆ ! ଓଟପିଠିରୁ ଖସିପଡ଼ିଲା । ତା ଉପରେ ଓଟ ବି ଗଡ଼ିଗଲା । ଅଣନିଶ୍ୱାସି ହୋଇ ପାଣିରେ ବିଲୁଆଟି ମରିଗଲା ।

***

ଚତୁର ଛେଳି

(ଥାରୁ ଲୋକ କଥା)

ଗୋଟିଏ ବଣରେ ଛେଳି ଆଉ ବିଲୁଆ ରହନ୍ତି । ସେମାନେ ସାଙ୍ଗ ।

ଦିନେ ଦୁଇଜଣ ଯାକ ଆଖୁ ଚୃଷ କରିବେ ବୋଲି ସ୍ଥିର କଲେ । କଥାହେଲା—ଯେତେ ଆଖୁହେବ ସେସବୁ ବିଲୁଆର । ଯାହା ଗଜା ପତ୍ର ବାହାରିବ, ସେ ସବୁ ଛେଳି ଖାଇବ । ଉଭୟଙ୍କ ରାଜିରେ ଚୃଷ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ଆଖୁ ଗଛ ବାହାରିଲା । ଛେଳିର ଆନନ୍ଦ ଦେଖେ କିଏ ? ସେ ବିଲୁଆ ପାଖକୁ ଧାଇଁଲା । ତାକୁ କହିଁଲେଇ କହିଲା—"ବିଲୁଆ ଭାଇ, ମୋ ଭାଗ ତ ଆସିଗଲାଣି । ମୁଁ ତାକୁ ଖାଉଛି ।"

କଥାଟା ଏଥର ବିଲୁଆ ଠିକ୍ ବୁଝିଲାଣି । ମୁହଁ ତାର ଫିକା ପଡ଼ିଗଲା । ସେ କହିଲା—"ଆଗରୁ ତ କଥା ସରିଛି । ଏଣିକି ତୋ ଇଚ୍ଛା ଯାହା ହେଉଛି, ତୁ ତା କର । ମୋତେ ପଚାରିବା ଲାଭ ନାହିଁ ।"

ଏ କଥା ଶୁଣି ଛେଳି ସିଧା ଆଖୁ କ୍ଷେତକୁ ଗଲା । ଯେତେ ଯାହା ଆଖୁପତ୍ର ଆଉ ଗଜା ବାହାରିଥିଲା, ସେ ସବୁ ଖାଇଦେଲା । ଏଥର କିଆରିଟି ନଣ୍ଡା । ଆଖୁ ଗଛ ଆଉ ହେଲା ନାହିଁ । ବିଲୁଆ

ସବୁ ଦିନ ଆଖି ଛେଳକୁ ଯାଏ । ନିରାଶ ହୋଇ ଫେରେ । ଶେଷକୁ ଦିନେ ସେ ଛେଳି ସାଥିରେ କଳି କଲା । ଛେଳି କହିଲା—"ଚୁକ୍ତି ଅନୁସାରେ ସେ କାମ କରିଛି । ତାର ଦୋଷ କଣ ?

ଏହା ସତ । କିନ୍ତୁ ବିଲୁଆ ବୁଦ୍ଧିରେ ହାରି ଯାଇଛି । ମନ ତାର ସମ୍ଭାଳି ପଡ଼େ ନାହିଁ । ସେ ରାଗରେ ଗାରୁ ଗାରୁ ହୁଏ । ଦିନେ ସେ ଛେଳିକୁ କହିଲା—"ଶୁଣ୍, ତୁ ଲୋକ ଅତି ଦୁଷ୍ଟ । ମୋତେ ଠକି ଦେଲୁ । ଆଉ ଭବିଷ୍ୟତରେ ମୁଁ ତୋ ସାଥିରେ ମିଶି ଚାଷ କରିବି ନାହିଁ । ସେଇଦିନୁ ସେମାନେ ଅଲଗା । ଆଉ ମିଶନ୍ତି ନାହିଁ ।"

ଏହା ଭିତରେ କିଛିଦିନ ଚାଲିଯାଇଛି । ବଣରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଛେଳି ଗୋଟିଏ ହେଟାକୁ ଭେଟିଲା । ସେମାନେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ହେଟାଟି କହିଲା,—କପା ଚାଷ କରିବାକୁ ତାର ଭାରି ଇଚ୍ଛା । ସାଥିଟିଏ ଖୋଜୁଛି । ଛେଳି ଚାଲାକ । ସେ କହିଲା ସେ ଭାଗ ହେବାକୁ ରାଜି । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ସର୍ତ୍ତରେ । ଯାହା ଫଳ ଫଳିବ ସେ ସବୁ ଖାଇବ । କପା ହେଲେ, ହେଟା ନବ । ସେଥିରେ ତାର ଭାଗ ନାହିଁ । ହେଟାର ଦୂରଦୃଷ୍ଟି କମ୍ । ସେ କଥାଟା ଠିକ୍ କରି ବୁଝିଲା ନାହିଁ । ରାଜି ହୋଇଗଲା ।

ତାପରେ ଉଭୟେ କପା ଚାଷରେ ଲାଗିଗଲେ । କିଛିଦିନ ପରେ ଗଛ ବଢି ଫୁଲ ଉଡ଼େଇଲା । ତାପରେ ଫଳ ଧରିଲା । ଛେଳି ହେଟାକୁ ପଚାରିଲା ନାହିଁ । ସବୁ ଫଳତକ ଖାଇଦେଲା ।

ହେଟା ଆସି ଦେଖେ ତ କପା ଗଛରେ ଫଳ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ନାହିଁ । ସେ ରାଗିଗଲା ଛେଳିକୁ ଧମକାଇ କରି ହେଟା କହିଲା—"ତୁ ଚାଲବାଜି କଲୁ । ତୁ ତ ସବୁ ଫଳ ଖାଇଦେଲୁ । ଆଉ ମୁଁ କପା ପାଇବି କେମିତି ?" ଉଭୟଙ୍କର ପାଟି ତୁଣ୍ଡ

ହେଲା । ଛେଳକଟି କହିଲା,—ଯାହା କଥା ହୋଇଥିଲା, ସେ ମାନିଛୁ । ଏଥର ନେଟାକି ତାର ଭୁଲ ବୁଝି ସେଠୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଛେଳଟି ଭାବେ—ବିଲୁଆ ଆଉ ନେଟା ଉଭୟେ ତାର ଶତ୍ରୁ । ଦୁହେଁ ମିଳିଯିବେ । ସେ ତ ବଣରେ ଏକାକୀ । ଦିନେ ନା ଦିନେ ତାକୁ ମାରି ଖାଇଦେବେ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ଉପାୟ ଖୋଜେ । ଥଇକୂଳ କିଛି ପାଏ ନାହିଁ । ଦିନେ ସେ ବୁଦ୍ଧିଟିଏ ପାଞ୍ଚିଲା । ସେଇ ଅନୁସାରେ ଏବେ ସେ ଦୁଇଟି କୁକୁର ପୋଷିଛି । ତାଙ୍କ ସାଥିରେ ତାର ବନ୍ଧୁତ୍ୱ । ଏବେ ଯୁଆଡ଼େ ଯାଏ, ସେମାନେ ତା ସାଥିରେ ।

ସବୁ ବିଲୁଆ ତ ଚାଲାକ । ଆମ ବିଲୁଆଟି ତାର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ନୁହେଁ । ଛେଳର ନେଟାସାଥିରେ କଳି କଥାକୁ ସେ ଶୁଣିଲାଣି । ଛେଳକୁ ପାନେ ଦେବାକୁ ତାର ଇଚ୍ଛା । ସେଥିପାଇଁ ସେ ନେଟା ସାଥିରେ ମସୁଧା କଲା ।

ଦିନେ ବିଲୁଆ ଛେଳ ପାଖରେ ହାଜର । ଛେଳ ତାକୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । ବିଲୁଆଟି ଭଦ୍ର ଭାବରେ ଛେଳକୁ କହିଲା—'ଆଖୁ କ୍ଷେତ ବିଷୟରେ ତୋର ମୋର କଳି ରହିଗଲା । ସେ ତୁଟିଲା ନାହିଁ । ଚାଲ ଯିବା ପଞ୍ଚାୟତ ମାନିବା । ସେ ଯାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି-ଦେବେ ତାକୁ ମାନିନେବା । ଆଉ ଅପଡ଼ ହୋଇ ଲାଭ ନାହିଁ ।"

ଛେଳ ବିଲୁଆକୁ ବିଶ୍ୱାସ କଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ସେ ଏକା ଥାଏ । ରାଜି ନହେଲେ, ବିଲୁଆ ହଇରାଣ କରିପାରେ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ରାଜି ହୋଇଗଲା । ତାପରେ ପଚାରିଲା—"କାହାକୁ ପଞ୍ଚାୟତ ମାନିବା ?"

ବିଲୁଆ କହିଲା—"ନେଟା ଏଠାର ମାମଲତକାର । ତା କଥା ପଶୁମାନେ ମାନନ୍ତି । ଚାଲିଯିବା । ତାକୁ ପଞ୍ଚାୟତ ମାନିବା ।"

'ହଉ' ବୋଲି ଉତ୍ତରରେ ଛେଳିଟି କହିଲା ।

ବିଲୁଆ ସାଥି ସାଥି ପଞ୍ଚାୟତର ଦିନ ବାର ସମସ୍ତ ଠିକ୍ କରି ଦେଲା । ଆଉ କହିଲା କେହି କାହାକୁ ଡାକିବେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ପଞ୍ଚାୟତ ଜାଗାରେ ପହଞ୍ଚିବେ ।

ଛେଳି ବି ଏଥିରେ ରାଜି ହୋଇଗଲା ।

ପଞ୍ଚାୟତ ସମୟ ଆଗରୁ ଛେଳିଟି ବାହାରି ପଡ଼ିଲି । ସାଥିରେ ତାର ପୋଷା କୁକୁର ଦୁଇଟି । ପଞ୍ଚାୟତ ହେବା ଜାଗା ପାଖରେ କୁକୁରମାନଙ୍କୁ କହିଲି—"ଏଇଠି ଲୁଚି କରି ରୁହ । ମୁଁ ଚିତ୍କାର କଲେ ଧାଇଁସିବ । ମୋତେ ରକ୍ଷା କରିବ ।" କୁକୁରମାନେ ସେଠି ଲୁଚି ଗଲେ । ତାପରେ ସେ ପଞ୍ଚାୟତ ହେବା ଜାଗାକୁ ଗଲି । ସେଠି ଅପେକ୍ଷା କଲି ।

ଠିକ୍ ବେଳାରେ ହେଟା ଓ ବିଲୁଆ ସାଥି ହୋଇ ଆସିଲେ । ସେମାନେ ଖୁବ୍ ଖୁସି ଥାଆନ୍ତି । ଛେଳିକୁ ଦେଖି ବିଲୁଆ କହିଲି— "ଭଲ କଲୁ, ଆଗ ଆସିଛୁ । ମୁଁ ଭାବୁଥିଲି, ତୁ ଆସିବୁ ନାହିଁ ବୋଲି । ଆ, ପଞ୍ଚାୟତ ଆରମ୍ଭ କରିଦେବା ।"

ଏତିକି ତା ପାଟିରୁ ସରିନାହିଁ, ହେଟା ଛେଳିକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଧାଇଁ ଅସିଲି । ଛେଳିଟି ଚିତ୍କାର କଲି—ରକ୍ଷାକର, ରକ୍ଷାକର ।

। କୁକୁରମାନେ ଛେଳିର ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ଧାଇଁଗଲେ । କୁକୁରଙ୍କୁ ଦେଖି ବିଲୁଆ ଓ ହେଟାଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ବଣା ହୋଇଗଲି । ସେମାନେ ଆଉ ପଳାଇପାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । କୁକୁର ଦିହା ତାଙ୍କୁ ମାରି ପକାଇଲେ ।

ଛେଳିଟି ମନ ଖୁସିରେ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲି ।

ବାଉଳ ଓ ମାଜିକ ପାତ୍ର

(ଥାରୁ ଲୋକ କଥା)

ଏକଦା ବାଉଳଟିଏ ଥିଲା । ସେ ଆଖ ପାଖ ଗାଁରେ ଭିକ ମାଗେ । ସେଥିରେ ସେ ଚଳେ । ଏତ ଅଳ୍ପ ଘର । ଘନ ଘନ ଭିକ ନ ମାଗିଲେ, ଚଳିହେବ ନାହିଁ । ସେଇଥିପାଇଁ ବାରମ୍ବାର ସେ ଭିକ ମାଗେ । ସେତ ଏଠାକାର ଲୋକ । ସମସ୍ତଙ୍କର ଜଣା ଶୁଣା । ତେଣୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ତା ପ୍ରତି ଦୟା ଅଛି । ସେଥିପାଇଁ ଭିକ ଦିଅନ୍ତି ସତ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଅତି ଗରିବ । ଭିକ ଦେଲେ ତାଙ୍କୁ ବାଧେ । ତେଣୁ ସମସ୍ତେ ତା ଉପରେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ । ବିରକ୍ତ । ବେଳେ ବେଳେ ଖୁଣ୍ଟା ବି ଦିଅନ୍ତି ।

ବାଉଳ ଏସବୁ ଜାଣି ନ ଜାଣିଲା ପରି ରହେ । ଯେତେ ହେଲେ ରକ୍ତ, ମାଂସ ଶରୀର । ପରର ଖୁଣ୍ଟା କଥା କେଉଁଠି ସହି ହେଉଛି । ଦେହରେ ଗଳଗଲା ଭଳି ଲାଗେ । ସେ ସ୍ଥିର କଲା, ଗୋଟାଏ କିଛି କାମ ଯୋଗାଡ଼ କରିବ । ସେଥିପାଇଁ ବାହାରକୁ ଯିବାକୁ ତାର ଇଚ୍ଛା । ବାଟକୁ ଖାଦ୍ୟ ଦରକାର । ତେଣୁ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଗୁଡ଼ପିଠ ରୁଟି କରିବାକୁ ବରାଦ ଦେଲା ।

କଥାମାନ ସ୍ତ୍ରୀଟି ତାର ରୁଟି କଲା । ସେତକ ଧରି ସେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା । ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଧନ୍ଦା ଖୋଜ । ପାଖ ଗାଁ ଗୁଡ଼

ସେ ଦୂରକୁ କେବେ ଯାଇନ । ତେଣୁ ବାଟ ବ ସେ ଜାଣେ ନାହିଁ । ଲକ୍ଷ୍ୟ ହୀନ ସେ । କାହାକୁ କିଛି ନ ପଚାରି ସେ ଚାଲିଥାଏ । ସେ ଗୋଟିଏ ନିରୁଛିଆ ଜାଗାରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା । ପାଖରେ କୂଅଟି । କାଉ କୋଇଲିକ ସେଠି କେହି ନାହାନ୍ତି । ସେତେବେଳ ଦ୍ୱିପ୍ରହର । ତାକୁ ବ ଭାରି ଭୋକ ହେଲାଣି । ସେଇଠି ବସି ସେ ଗଣ୍ଠିଲି ଖୋଲିଲା । ଆଗରେ ତାର ଚାରୋଟି ରୁଟି । ତାର ପାଥେୟ । ଖାଇଦେଲେ ସରିଯିବ । ତେଣୁ କ'ଣ କରିବ ସେ ଭାବିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେଠି ତ କେହି ନଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ବଡ଼ ପାଟିରେ ତା ମନକୁ ମନ ପଚାରିହେଲା--ଗୋଟିଏ ଖାଇବ ନାଁ ଦୁଇଟା ଖାଇବ । ନାଁ । ତିନୋଟି ଖାଇବ ନାଁ ଚାରିଟା ଯାକ ସବୁ ଖାଇବ ।

ଭାଗ୍ୟକୁ ସେଇ କୂଅରେ ଚାରୋଟି ଦେବତା ଥିଲେ । ସେମାନେ ବାଳକର କଥା ଶୁଣି ଭାବିଲେ, ବାଳକ ସମ୍ଭବ ତାଙ୍କୁ ଖାଇବା କଥା କହୁଛି । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ଛୁନିଆ । ଉପୁରେ ଥର ହର । ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଆଲୋଚନା ହେଲା--ବାଳକକୁ କିଛି ଜିନିଷ ଦେଲେ ବାଳକଟି ଖୁସିରେ ଚାଲିଯିବ । ସେମାନେ ରକ୍ଷା ପାଇଯିବେ ।

ସେମାନେ ବାଳକକୁ କହିଲେ--"ଆମର ତୋ ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧା ବଢୁଛି । କିଛି ଜିନିଷ ଦେଲେ, ତୁ ଏଠୁ ଚାଲିଯିବୁ ତ ?"

ବାଳକଟି ଏକଥା ଶୁଣି କୃତ୍ୟ କୃତ୍ୟ । ସେ ହଁ ମାରିଲା ।

ଦେବତାମାନେ ବାଳକକୁ ପାତ୍ରଟିଏ ଦେଇ କହିଲେ- ତୋର ଖାଇବାର ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ, ପାତ୍ରଟିକୁ ଭଲ କରି ମାଜି ଧୋଇଦେବୁ । ପାତ୍ରଟି ଯେମିତି ଚକ୍ ଚକ୍ ମାରିବ । ପରିଷ୍କାର ଚୁଲିରେ ପାତ୍ରଟି ବସାଇ କହିବୁ—'ହେ ପାତ୍ର, ତୁ ଯଦି ସତ୍ୟ, ସାତ ପ୍ରକାର ସୁଆଦିଆ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।' ପାତ୍ରଟିକୁ ଅନାଇ ରହିବୁ ।

ଦେଖିବୁ ଯାହା ସବୁ ଖାଦ୍ୟ ମନେ ମନେ ମନାସିଛୁ, ସେସବୁ ପାତ୍ରରେ ଅଛି ।"

ଏକଥା ଶୁଣି ବାଳକ ଭାରି ଖୁସି । ପାତ୍ରଟି ଧରି ସେ ଘରକୁ ବାହୁଡ଼ିଲା । ଠିକଏ ବି ଡେରି ସେଠି କଲା ନାହିଁ । ଆସୁ ଆସୁ ବାଟରେ ରାତି ହୋଇଗଲା । ପାଖରେ ଗାଁଟିଏ । ସେଇଠି ରାତିରେ ରହିବ ବୋଲି ସ୍ଥିର କଲା ।

ଗାଁରେ ଜଣକ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ରାତିଟି କଟାଇବା ପାଇଁ ତାର ଅନୁରୋଧ । ଘରର ମାଲିକଟି ଦୟାଳୁ । ସେ ତାର ବିଶ୍ରାମ ପାଇଁ ଦାଣ୍ଡ ଘର ଛାଡ଼ିଦେଲେ । ରାତିରେ କ'ଣ ଖାଇବ ବୋଲି ପଚାରିଲେ ।

ବାଳକଟିର ମନ ଯାଇ ପାତ୍ରରେ । ପାତ୍ରକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସେ ବ୍ୟସ୍ତ । ତେଣୁ ମାଲିକକୁ କହିଲା—"ମୋ ପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଖାଲି ମୋତେ ଚୁଲିଟିଏ ଦେଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଯଦି ପାରନ୍ତି, ସେଇଟିକୁ ପରିଷ୍କାର କରିଦେବେ ।"

ଘରର ମାଲିକ ତା ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଚୁଲି ପରିଷ୍କାର କରି ଦେବାକୁ କହିଦେଲା । ସ୍ତ୍ରୀଟି ଭାରି ଧୂର୍ତ୍ତ । ପରିଷ୍କାର ଚୁଲିରେ ଖାଦ୍ୟ କିପରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ, ଏକଥା ତାକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଲା । ସେ ସ୍ୱାମୀ କଥା ମାନି ଚୁଲି ପରିଷ୍କାର କଲା ସତ, ବାଳକଟି କିପରି ବିନାଜାଳରେ ରାନ୍ଧିବ, ତା ଦେଖିବାକୁ ତାର ଆଗ୍ରହ ବହୁତ । ସେ ବାଳକକୁ ଗୋଡ଼େ ଗୋଡ଼େ ଜଗିଲା ।

ବାଳକଟି ପାତ୍ର ବାହାର କରି ମାଜିଲା । ତାପରେ ତାକୁ ନେଇ ଚୁଲିରେ ବସାଇ କହିଲା—"ହେ ପାତ୍ର ଯଦି ତୁ ସତ୍ୟ, ମୋ

ପାଇଁ ସୁଆଦିଆ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।" ସତକୁ ସତ ରନ୍ଧା ସରିଗଲା । ସାତ ପ୍ରକାରର ବଢ଼ିଆ ବଢ଼ିଆ ତରକାରି ଆଉ ଖେଚଡ଼ି । ବାଳକଟି ତାକୁ ଖାଇ ଆନନ୍ଦରେ ଶୋଇଗଲା ।

ଘରର ମାଲିକାଣୀ ଏସବୁ ତ ଦେଖୁଥିଲା । ବାଳକକୁ ଯେମିତି ନିଦ ହୋଇଛି, ତା ପାତ୍ରଟି ନେଇଗଲା । ତା ବଦଳରେ କିନ୍ତୁ ସେଇମିତି ପାତ୍ରଟିଏ ଆଣି ଥୋଇ ଦେଲା ।

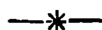
ପରଦିନ ସକାଳ । ବାଳକଟି ଘରର ମାଲିକ ଓ ତା ସ୍ତ୍ରୀଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଲା । ପାତ୍ରଟିକୁ ଧରି ଘର ମୁହାଁ ଚାଲିଲା ।

ଘରେ ପହଞ୍ଚି ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଡାକ ପକାଇଲା । ସ୍ତ୍ରୀ ଟି ଆସିବାରୁ ସେ ଗଦ୍ ଗଦ୍ ହୋଇ କହିଲା—"ଆଲୋ ହେ, ଭଗବାନ ଆମକୁ ସାହା । ପାତ୍ରଟିଏ ଦେଇଛନ୍ତି । ଯେତେ ଖାଇଲେ ବି ସରିବ ନାହିଁ । ଆମର ଦୁଃଖ ଏଥର ଗଲା । ତୁ ତ ଖାଇ ନଥିବୁ । ମୁଁ ବି ସକାଳୁ କିଛି ଖାଇ ନାହିଁ । ଯା' ଏ ପାତ୍ରକୁ ନେଇଯା । ଭଲ କରି ମାଜ । ଯେମିତି ଚକ ଚକ ହେବ । ଚୂଲିକୁ ପରିଷ୍କାର କର । ତା ପରେ ପାତ୍ରକୁ ସେଥିରେ ବସାଇବୁ । କହିବୁ—ହେ, ପାତ୍ର ତୁ ଯଦି ସତ୍ୟ, ମୋ ପାଇଁ ସୁଆଦିଆ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର । ତାପରେ ପାତ୍ରକୁ ଅନାଇବୁ । ଯେଉଁ ଖାଦ୍ୟ ସବୁ ମନାସିବୁ, ସେମିତି ଖାଦ୍ୟ ପାତ୍ରରେ ରହିବ ।"

ବାଳକର ସ୍ତ୍ରୀ ଏକଥା ଶୁଣି ଖୁସି । ବାଳକ ଯେମିତି କହିଥିଲା, ସେମିତି କଲା । କିନ୍ତୁ ଥରେ ନୁହେଁ, ବହୁବାର ସେ ପାତ୍ରକୁ ବାଳକ କହିଥିବା କଥା କହିଲା କିନ୍ତୁ ପାତ୍ରଟି ଶୂନ୍ୟ ।

ସେ ଆସି ସ୍ୱାମୀକୁ ତାର ଏକଥା କହିଲା । ବାଲକ ବି ଯାଇ ପାସକୁ ମାଜିଲା, ଚୂଲି ପରିଷ୍କାର କଲା । ବାରମ୍ବାର ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ପାସକୁ କହିଲା କିନ୍ତୁ ପାସଟିର ପରିବର୍ତ୍ତନ କିଛି ହେଲା ନାହିଁ ।

ବାଲକଟି ମନରେ ଅଶେଷ ଦୁଃଖ । ବିଚରାଟି ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ପକାଇ ମୁଣ୍ଡରେ ହାତଦେଇ ବସିଲା । ଭାବିଲା—ଭାଗ୍ୟରେ ନଥିଲେ ସୁନା ବି ପିତଳ ହୋଇଯାଏ ।

ପୃଥିବୀର ଲୋକକଥା

୧ ।	ଭିଏତ୍‌ନାମ	ଟ ୩-୦୦
୨ ।	ଜାପାନ (୧)	ଟ ୪-୦୦
୩ ।	ଜାପାନ (୨)	ଟ ୪-୦୦
୪ ।	ପଞ୍ଜାବ (୧)	ଟ ୫-୦୦
୫ ।	ପଞ୍ଜାବ (୨)	ଟ ୪-୫୦
୬ ।	ପଞ୍ଜାବ (୩)	ଟ ୪-୫୦
୭ ।	ପଞ୍ଜାବ (୪)	ଟ [illegible]-୦୦
୮ ।	ପଞ୍ଜାବ (୫)	ଟ ୩-୦୦
୯ ।	ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ (୧)	ଟ [illegible]-୦୦
୧୦ ।	କାଶ୍ମୀର (ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ)	
୧୧ ।	ଆସାମ (ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ)	
୧୨ ।	ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ (ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ)	
୧୩ ।	ବିହାର (ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ)	

ନୀଳକଣ୍ଠେଶ୍ୱର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକାଶ
ବଡୁଆଁପାଟି ରୋଡ
କଟକ-୧